

UPNOWASTE

UPcycling: New life for Old
items to reduce WASTE

Novo življenje za stare
predmete za
zmanjšanje odpadkov

Kazalo

Uvod	3
Namen in struktura smernic	4
Kovine	5
Les	11
Plastika	18
Papir	25
Tekstil	30
Steklo	37
Elektronika	43
Ocena, valorizacija in nadaljnje spremljanje	50
Zaključek	51
Priloga	52

Uvod

V tem dokumentu so predstavljene smernice za recikliranje vseh materialov, ki so jih razvili partnerji UPNOWASTE, začenši s skupno metodologijo za ponovno uporabo/recikliranje materialov. Na podlagi tega poročila so partnerji primerjali ugotovitve in opredelili skupno metodologijo za izvajanje delavnic za recikliranje in recikliranje navzgor, vključno s primeri dobrih praks za ponovno uporabo/recikliranje različnih materialov in vsemi fazami, ki jim je treba slediti pri ponovni uporabi/recikliranju katerega koli materiala.

Smernice temeljijo na rezultatih, izpostavljenih v metodologije UPNOWASTE, in na opredeljenih fazah, da se opišejo navodila in priporočila o tem, kako izvajati delavnice recikliranja/upcikliranja z uporabo obravnavanih materialov.

Namen in struktura smernic

Smernice T heseso bile razvite za usmerjanje učiteljev, izobraževalcev ali prostovoljcev, ki delajo na področju izobraževanja odraslih, pri izvajanju delavnic za recikliranje in nadgrajevanje različnih vrst materialov, kot so kovine, les, papir, plastika, steklo, tekstil in elektronika.

V metodologiji, ki so jo predhodno opredelili partnerji UPNOWASTE, so bile opisane naslednje faze izvajanja delavnic o recikliranju v višjem cenovnem razredu:

- Faza 1: Priprava delavnic in zbiranje materialov
- Faza 2: Uvajanje in oblikovanje izdelkov
- Faza 3: Oblikovanje in izvedba delavnice
- Faza 4: Dokumentiranje in izmenjava
- Faza 5: Viri in orodja

Naslednje smernice so bile pripravljene na podlagi petih zgoraj opisanih faz, ki so vključene v vsak oddelek in ustrezajo enemu materialu, ki se lahko uporabi v delavnicah za recikliranje z dodajanjem vrednosti.

Na koncu tega dokumenta so v oddelku „Ocena, valorizacija in nadaljnje ukrepanje“ predstavljena vprašanja in metode, ki jih lahko izobraževalci uporabijo za oceno dejavnosti recikliranja/upcikliranja, ki jih izvajajo.

Oddelek Priloge vključuje „obrazec za objavo videoposnetkov in fotografij“, v katerem je zbrano dovoljenje udeležencev za snemanje in uporabo njihove slike, glasu ali podobnosti.

Te smernice naj bi upoštevali izobraževalci, da bi zagotovili izvajanje visokokakovostnih delavnic s poudarkom na recikliranju in recikliranju materialov v višjem cenovnem

razredu. Zagotavljajo jasen okvir, praktične korake in priporočene ukrepe za pomoč izobraževalcem pri učinkovitem načrtovanju, olajševanju in ocenjevanju dejavnosti, hkrati pa spodbujajo ustvarjalnost, okoljsko ozaveščenost in dejavno udeležbo učencev.

Kovine

Faza 1: Priprava delavnic in zbiranje materialov

1. Podrobnosti o delavnici:

Uredite 3- ali 4-urno delavnico v skupni delavnici, FabLabu, društvu ali skupnostnem centru z osnovno opremo in varnostnimi pogoji (npr. prezračevanje, zaščitna oprema). Skupine največ 8 odraslih so idealne, saj to omogoča individualno podporo in izmenjavo izkušenj.

Icebreaker pred začetkom delavnice: vsak predstavi kovinski predmet, ki ga je prinesel/ali izbral, in pripoveduje/izdela svojo zgodbo.

- Zakaj se ni več uporabljal?
- Kako bi lahko izgledal jutri?

2. Kartiranje lokalno razpoložljivih odpadnih materialov:

Identificirajte lokalne vire recikliranja kovin skupaj, da spodbudite ustvarjalnost in utrdite delavnico v vsakdanjem življenju udeležencev. Povabite udeležence, naj sodelujejo pri pripravi „mislnega zemljevida“ na tabli, ki prikazuje mesta, kjer je mogoče zbirati kovine.

Vsaka skupina izbere kategorijo (npr. kavarne, garaže, sosedje) in mora navesti vsaj tri posebne kovinske predmete, ki jih je mogoče najti tam:

- kavarne, bari → aluminijaste pločevinke;
- garaže → deli za kolesa;
- dobrodne ustanove → donacije rabljenih predmetov;
- sosedi/posamezniki → pokvarjene električne naprave, lonci in ponve, staro orodje.

3. Kampanje sodelovanja skupnosti za spodbujanje donacij materialov, ki jih je mogoče ponovno uporabiti:

Organizirajte zbirke s šolami, kavarnami za popravila, občinskimi centri, okolju prijaznimi tretjimi mesti (npr. center za recikliranje v Parizu), mladinskimi združenji in malimi podjetji. Ustvarite lahko tudi kampanje, ki lahko vključujejo plakate, objave na družbenih medijih ali „dneve zbiranja kovin“, tako da prevzamete predmete ali odprete svoje prostore, da lahko ljudje odložijo kovinske predmete.

4. Partnerstva z organizacijami, občinami ali nevladnimi organizacijami za pridobivanje materiala (navedite, na katere vrste organizacij se lahko obrnete):

Vzpostaviti partnerstva z občinskimi centri za sortiranje in recikliranje, lokalnimi trgovci z odpadki, nevladnimi organizacijami, specializiranimi za zmanjševanje odpadkov, in poklicnimi šolami/tehničnimi šolami z dodatno opremo.

Faza 2: Predstavitev in oblikovanje izdelkov

- **Uvodne delavnice o recikliranju in trajnosti:**

Začnite z 10- ali 15-minutno interaktivno razpravo o prednostih ponovne uporabe kovine: vpliv na okolje, finančni prihranki, ustvarjalnost in spodbujanje strokovnega znanja. Poudariti je treba, da je nekatere kovine (kot je aluminij) mogoče neskončno reciklirati in da njihovo recikliranje preprečuje, da bi končale na odlagališčih.

Ledolomilec: Začnite s preprostim vprašanjem: Kateri je zadnji kovinski predmet, ki ste ga uporabili danes? Napišite odgovore na tablo, da pokažete, da je kovina povsod v našem vsakdanjem življenju (lahko, ključ, kolo, kuhinjski pripomoček, telefon).

Dejavnost: Resnična ali lažna dejavnost. Ta interaktivna vaja udeležence spodbuja k bolj kritičnemu razmisleku o informacijah, spodbuja razpravo in podpira boljše ohranjanje znanja:

- Aluminij je mogoče reciklirati za nedoločen čas, ne da bi pri tem izgubili kakovost
- Recikliranje aluminija lahko prihrani dovolj energije za 5-minutno polnjenje pametnega telefona. → False – v resnici ustreza trem uram moči žarnice
- Kovina iz starega kolesa se lahko spremeni v dele letala → Res
- Recikliranje kovin se je začelo v 20. stoletju z vzponom industrializacije → Lažno - Rimljani so že pred 2000 leti reciklirali svoje orožje in orodje
- Približno 75 % aluminija, proizvedenega skozi zgodovino, je še vedno v uporabi.

- **Ustvarjalne seje za zbiranje zamisli za ustvarjanje zamisli o recikliranju navzgor:**

Po kratkem uvodu je predlagana ustvarjalna možganska dejavnost, ki traja približno 15 minut. Udeleženci so vabljeni, da delijo svoje ideje za morebitne predmete ali stvaritve iz recikliranih kovin, bodisi ustno bodisi tako, da jih hitro skicirajo. Vsak udeleženec lahko tudi zapiše ali nariše svoje ideje na post-it zapiske, tudi najbolj nore, ki bodo nato obtičali na steni idej. Pospeševalec nato predloge razvrsti v široke kategorije, kot so dekoracija, nakit, pohištvo ali umetnost, da bi se oblikoval skupni zemljevid idej. Da bi spodbudili domišljijo,

lahko na začetku navedemo nekaj primerov:

- Preoblikovanje stare posode v rastlinski lonec
- Spreminjanje verige koles v držalo za ključ
- Izdelava držal za sveče iz aluminijastih pločevink
- Preoblikovanje kovinskega pokrova v dekorativni pladenj
- Ustvarjanje dekorativnih svetilk iz pločevink za pijačo

Vsaka ideja, ne glede na to, kako preprosta ali nenavadna je, je cenjena in lahko navdihne druge udeležence, da predlagajo variacije. Poleg tega se lahko organizira sistem glasovanja za opredelitev najljubših projektov skupine, ki zagotavlja jasno vizijo možnosti, ki jih je treba preučiti v preostalem delu delavnice, in spodbuja vse k dejavnemu sodelovanju.

- **Dejavnosti sooblikovanja:**

Cilj dejavnosti	Razvrščanje in vrednotenje zbranih materialov. Ustvarjanje ustvarjalnih idej. Razvoj skic/prototipov ob upoštevanju estetskih, funkcionalnih in okoljskih meril.
Potrebni materiali:	Zbrani materiali (različne kovine), flipchart ali tabla, listi A3/A4, flomastri, svinčniki, post-it note, nalepke, po potrebi zaščitne rokavice.
Korak za korakom:	<p>1- Razvrščanje in ocenjevanje materialov (10-15 min): Organizirajte sejo za razvrščanje in ocenjevanje gradiva ter povabite udeležence, da ravnajo z zbranim gradivom in ga skrbno preučijo. Lahko jim daste preprosta navodila: Ocenite vsak material: Ali ga je mogoče ponovno uporabiti takšnega, kot je? Ali ga je mogoče preoblikovati? Je preveč poškodovano ali nevarno? Ko razprava napreduje, se opazovanja zabeležijo skupaj na plošči, razdeljeni v tri ločene stolpce – uporabno/se preoblikuje/neuporabno –, da se ustvari jasna in skupna vizija potenciala vsakega predmeta.</p> <p>2 - Skiciranje in razmišljanje (15-20 min): Vsak udeleženec izbere eno gradivo izmed tistih, ki so bili razvrščeni, in razmišlja o eni ali dveh idejah za predmete, ki bi jih lahko ustvarili iz njega. Udeleženci zapišejo svoje zamisli ali jih hitro skicirajo na list papirja ali post-it zapiske, da bi bili njihovi predlogi bolj konkretni in vizualni. Da bi spodbudili domišljijo, lahko navedete nekaj primerov: obračanje verige koles v obroč za ključ, stara ponev v rastlinski lonec, pločevinka v držalo za sveče ali kovinski pokrov v dekorativni pladenj.</p> <p>Predstavitve in povratne informacije skupine (10 min): Vsaka skupina je vabljen, da predstavi svoje ideje ostalim</p>

	<p>udeležencem. Nato lahko začnete skupinsko razpravo, ki temelji na treh preprostih, vendar bistvenih merilih:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Estetika: Ali je predlog privlačen, izviren, ustvarjalen? - Funkcionalnost: Ali je namišljeni predmet uporaben, praktičen in primeren za določeno uporabo? - Vpliv na okolje: Ali ta projekt resnično prispeva k zmanjšanju odpadkov? Je to dolgoročno vzdržno? <p>To spodbuja razpravo, ceni ideje vseh in širi razmišljanje zahvaljujoč povratnim informacijam skupine.</p> <p>4 – Izbira koncepta (5–10 min)</p> <p>Prikažite vse predloge, skice ali ideje na steni ali plošči, tako da so vidne vsem udeležencem, in jih povabite, da glasujejo za svoje najljubše projekte. 2–3 zamisli, ki bodo prejele največ glasov, bodo izbrane kot prednostni koncepti, ki jih je treba razviti v fazi proizvodnje. Ta korak omogoča, da je celotna skupina vključena v končno izbiro, in zagotavlja, da izbrani prototipi ustvarjajo pristen skupni interes.</p>
--	--

Faza 3: Oblikovanje in izvedba delavnice

5. Uporaba varnih skupnih orodij:

Pred začetkom pokažite, kako pravilno in varno uporabljati razpoložljiva orodja (delilnike, kladiva, vrtalnike, datoteke, kovinsko lepilo, barvo in lak). Bistvena navodila so naslednja:

- Nosite zaščitno opremo (rokavice, očala, predpasnike).
- Delajte na stabilnih površinah in vedno pritrdite material pred vrtanjem, rezanjem ali udarjanjem.
- Odgovorno sodelujte: Po uporabi vrnite orodje in bodite pozorni na druge, ki delajo v bližini.
- Prosite za pomoč, če niste prepričani, kako uporabljati orodje.

6. Hands-on ustvarjanje upcycled predmetov:

Vsak udeleženec izbere projekt glede na svoje želje in vrsto kovine, ki je na voljo. Tukaj je nekaj idej, ki bodo spodbudile vašo domišljijo:

- Nakit → zapestnice iz bakrene žice, uhani iz oreščkov, obeski iz majhnih kovinskih kosov.
- Dekorativni predmeti → držala za sveče iz pločevink, stenska obešala iz delov za kolesa, viseči mobilniki iz reciklirane kovine.
- Praktični predmeti → stojalo za plašče s ključi ali maticami, polica iz starih

cevi, podstavki iz kovinskih plošč.

- Alternativna umetnost → majhne skulpture iz vijakov, kovinskih živali, abstraktnih stvaritev.

Ne oklevajte in udeležence opomnite, da vsak napreduje s svojim tempom, glede na stopnjo udobja. Pospeševalci krožijo in dajejo tehnične nasvete (npr. kako sestaviti brez varjenja, kako stabilizirati predmet, kako zaščititi kovino z lakom).

Ob koncu zasedanja se lahko organizira mini razstava: vsak udeleženec predstavi svojo dokončano (ali nedokončano) postavko in deli anekdoto o njenem nastanku (kar je bilo težko, kar je bilo izumljeno na poti). To omogoča, da se prizadevanja vseh prepoznajo in na oprijemljiv način pokažejo bogastvo recikliranja v višje razrede.

Faza 4: Dokumentiranje in izmenjava

7. Foto in video dokumentacija dejavnosti in izdelkov:

Med postopkom izdelave udeleženci (ali imenovani fotograf) dokumentirajo različne faze: brainstorming, izdelava prototipov in končni izdelki. Vsak udeleženec lahko pozira s svojim ustvarjanjem, kratki video intervjuji pa lahko zajamejo njihove izkušnje, izzive in zadovoljstvo.

8. Razstave, sejmi ali vitrine za prikaz končnih recikliranih izdelkov:

Ob koncu delavnice se lahko organizira manjša razstava na istem kraju ali v javnem prostoru skupnosti (npr. kulturni center, knjižnica, društvo; kot je bil tisti, ki je priskrbel material). Izdelke je mogoče prikazati z oznakami, ki opisujejo izvor gradiva, zamisel o nastanku in ime udeleženca (če se ta strinja). Da bi bil dogodek bolj interaktiven, se lahko sprejme format „mini oblikovalskega sejma“, na katerem udeleženci pojasnijo svoj proces in izmenjujejo vtise z obiskovalci. Skupina lahko organizira tudi dejavnost „glasovanje za vašo najljubšo stvaritev“, da bi pritegnila javnost.

9. Spletne platforme ali družbeni mediji za spodbujanje ozaveščenosti in rezultatov:

Udeležence pozvati, naj na spletu delijo rezultate delavnice, da bi dosegli širše občinstvo in povečali ozaveščenost o trajnostnih praksah.

Tukaj je nekaj možnih ukrepov, ki jih lahko predlagate:

- Objavite fotografije stvaritev s kratkimi napisi na družbenih medijih.
- Delite pred/po objavah, ki prikazujejo prvotni material in končni reciklirani predmet.
- Objavite kratke videoposnetke udeležencev, ki pojasnjujejo svojo idejo ali prikazujejo svoj ustvarjalni proces.

- Ustvarite poseben ključnik za dogodek, da združite objave in povečate prepoznavnost.
- Povabite udeležence, da delijo svoje stvaritve na svojih profilih in označite stran projekta.

Cilj ni le proslaviti prizadevanja udeležencev, temveč tudi navdihniti druge člane skupnosti, da ponovno razmislijo o odpadkih in raziščejo ustvarjalni potencial recikliranja navzgor.

Faza 5: Viri in orodja

Fizični viri	Tehnična orodja	Človeški viri	Spremni dokumenti
<p>Dostopni, varni in vključujoči prostori za delavnice z ustreznim prezračevanjem za obdelavo kovin</p> <p>Podarjeni ali predelani materiali (aluminijaste pločevinke, ostanki jekla, deli za kolesa, staro orodje, sorniki, kuhinjska posoda)</p> <p>Osnovna orodja za izdelavo in popravilo kovin (delilniki, datoteke, kladiva, nakovala, objemke)</p> <p>Varnostna oprema (rokavice, maske, predpasniki, ...)</p>	<p>Ročno in električno orodje: vrtalniki, žage, brusilniki, varilni stroji (če so na voljo in varni), kovice</p> <p>Ustvarjalna orodja: noži za kovine, kompleti za poliranje, orodja za graviranje, barve in laki za dodelavo kovin</p> <p>Oprema za dokumentacijo: kamere, telefoni, stojala</p>	<p>Število vodij usposabljanja s spretnostmi na področju recikliranja kovin in varnega ravnanja z orodji</p> <p>Prostovoljci ali lokalni obrtniki (strokovnjaki za popravilo kavarn, kiparji kovin) za mentorstvo</p> <p>Pospeševalci usklajevanja skupin, varnostnega nadzora in podpore</p>	<p>Predloge in vodniki za projekte recikliranja kovin</p> <p>Poučevalni plakati ali priročniki o ravnanju s kovinami in varnosti orodij</p> <p>Dostop do študij primerov upcyclinga in najboljših praks na področju recikliranja kovin in ustvarjalne uporabe</p>

Gremo še dlje:

[Različne vrste kovin, ki jih je mogoče reciklirati](#)

[Kako reciklirati kovinske odpadke, popoln vodnik](#)

[100+ ustvarjalnih umetniških projektov na področju odpadne kovine](#)

[Uresničevanje tega cilja: Zbirka orodij za ponovno uporabo in popravila za vašo organizacijo za ponovno uporabo.](#)

[Recikliranje v primerjavi z upcikliranjem: Vodnik za običajne kovinske gospodinjske predmete. Metal Men Recycling \(angleščina\).](#)

[Od ostankov do umetnosti: Ustvarjalne ideje za recikliranje z recikliranimi kovinami. Super kovina.](#)

Les

Faza 1: Priprava delavnic in zbiranje materialov

- **Podrobnosti o delavnici:**

Organizirajte 45-minutno delavnico v skupni delavnici, proizvodnem laboratoriju (FabLab), tesarski šoli, društvu ali skupnostnem centru z osnovno opremo in ustreznimi varnostnimi pogoji (npr. dobro prezračevanje, zaščitna oprema). Skupine do 8 odraslih so idealne, saj omogočajo individualno podporo in izmenjavo izkušenj.

Zasedanje se začne z ledolomilcem „Wood Memory“, kjer vsaka oseba deli predmet iz lesa, ki je zaznamoval njeno otroštvo (igrača, pohištvo, orodje). To spodbuja osebno povezavo z gradivom in določa sodelovalni ton.

- **Kartiranje lokalno razpoložljivih odpadnih materialov:**

Identificirajte lokalne vire zavrženega lesa skupaj, da spodbudite ustvarjalnost in zasidraste delavnico v vsakdanjem življenju udeležencev. Povabite udeležence, da skupaj ustvarijo miselni zemljevid na plošči, ki označuje mesta, kjer je mogoče najti uporaben les. Razdelite jih v manjše skupine in vsako skupino prosite, naj izbere kategorijo (npr. gospodinjstva, gradbišča, trgovine/trgi, šole/delavnice). Za vsako kategorijo pripravite seznam vsaj treh posebnih postavk:

- Gospodinjstva → zlomljeni stoli, mize, okvirji
- Gradbena zemljišča → palete, deske, odrezki
- Trgovine → sadni zaboji, embalažne škatle
- Šole/delavnice → zavrženo pohištvo, ostanki tesarstva

Ta vaja pomaga udeležencem povezati aktivnost z znanimi okolji in ustvari skupni seznam zbirnih mest za prihodnje projekte.

- **Kampanje sodelovanja skupnosti za spodbujanje donacij materialov, ki jih je mogoče ponovno uporabiti:**

Vodite kampanje skupnosti s šolami, centri, delavnicami in trgovinami. Uporabljajte plakate, družbene medije ali „dneve zbiranja lesa“, da bi prebivalci odložili staro pohištvo, palete ali odrezke. Odlični viri so tudi lokalno zbiranje kosovnih odpadkov („spodbujevalci“), območja za obnovo in gradnjo ter mizarske delavnice. Te pobude zagotavljajo gradivo za ustvarjalne projekte, spodbujajo okoljsko ozaveščenost in krepijo vezi med lokalnimi skupnostmi.

- **Partnerstva z organizacijami, občinami ali nevladnimi organizacijami za**

pridobivanje materialov:

Sodelujte s centri za recikliranje, mizarskimi delavnicami, trgovinami z rabljenimi izdelki, šolami, občinskimi centri in lokalnimi nevladnimi organizacijami. Povežite se tudi z gradbenimi podjetji, dobavitelji lesa in spletnimi donatorskimi skupinami za učinkovito in varno pridobivanje zavrženega ali presežnega lesa.

Faza 2: Predstavitev in oblikovanje izdelkov

- Uvodne delavnice o recikliranju in trajnosti:

Začnite z 10- ali 15-minutno interaktivno razpravo o koristih ponovne uporabe lesa: vpliv na okolje, varčevanje z viri in spodbujanje ustvarjalnosti. Razpravljajte o razliki med recikliranjem in recikliranjem, pri čemer poudarite, kako lahko staro pohištvo, palete ali odrezki pridobijo drugo življenje.

Ledolomilec: udeležence pozvati, naj delijo zadnje lesene predmete, ki so jih uporabljali ali cenili, pri čemer naj osebne izkušnje povežejo s trajnostnostjo.

Dejavnost: „Guess the Upcycled Object“ (Ukaži upcikliran predmet)

Ustvarite lahko interaktivni kviz, kot je Kahoot, ali ga zaženete v živo z udeleženci. Pripravite kratko predstavitev, kjer boste prikazali vsak predmet (fotografsko ali realno), ne da bi pojasnili njegovo uporabo. Navedete lahko 4 možnosti z več možnimi odgovori ali pa udeležencem dovolite, da dajo hitre in odprte odgovore. Na koncu vprašajte udeležence: „Za kaj se vam je zdelo?“ Preberite dane odgovore in nato pokažite dejansko uporabo predmeta.

Primeri:

- Predal, preoblikovan v stensko polico
- Lesena pletenica se je spremenila v triveto
- Obleka, ki se uporablja za izdelavo dekorativnega držala za sveče

- Ustvarjalne seje za zbiranje zamisli za ustvarjanje zamisli o recikliranju navzgor:

Trajanje: 15–20 min

Udeleženci so vabljeni, da izmenjajo ideje za izdelke, ki se reciklirajo z uporabo lesa, zbranega v pripravljalni fazi. Svoje zamisli lahko izrazijo s skiciranjem na papirju, pisanjem na lepljive note ali objavljanjem na veliki „steni idej“, ki je vidna vsem.

Spodbujajte udeležence, da razmišljajo ustvarjalno in razmislijo o številnih možnostih, vključno s pohištvo, dekoracijo doma, praktičnimi gospodinjskimi predmeti ali izključno umetniškimi deli. Ko zberete vse ideje, jih lahko razvrstite v kategorije, da dobite strukturo in navdih za navzkrižno opraševanje idej.

Udeleženci so pozvani, da razpravljajo o tem, zakaj bi določeni modeli lahko delovali, kako bi jih lahko zgradili in kateri materiali ali tehnike bi bili potrebni. Ta sodelovalni pristop spodbuja ustvarjalnost in zagotavlja, da vsi prispevajo.

Primeri iskrice navdiha vključujejo:

- Preoblikovanje starega stola v majhno knjižno polico
- spreminjanje paletnega lesa v sadilnike ali zaboje za shranjevanje
- spreminjanje namena sprednjih delov predalov kot stenskih polic
- uporaba lesenih desk za izdelavo dekorativnih stenskih plošč

Dodatni pozivi lahko udeležence spodbudijo k razmišljanju o kombiniranju materialov, dodajanju osebnih dotikov ali oblikovanju večnamenskih predmetov.

- Dejavnosti sooblikovanja:

Cilj dejavnosti	Ocenjevanje in sortiranje zbranega lesa za uporabnost Ustvarjajte ustvarjalne koncepte in skice Razvoj prototipov ob upoštevanju estetskih, funkcionalnih in okoljskih meril
Potrebni materiali:	Zbran les, čistilna sredstva (krtače, krpe, blag detergent), brusni papir, polnilo za les, svinčniki, papir, lepljive note, zaščitne rokavice in osnovno ročno orodje (izvijachi, kladiva, objemke).
Korak za korakom:	<p>1- Razvrščanje in ocenjevanje materialov (15 min): udeleženci pregledajo zbran les, identificirajo kose, ki so uporabni, tisti, ki zahtevajo manjša popravila, in tisti, ki so neprimerni. Pred ocenjevanjem udeleženci očistijo les, da odstranijo prah, umazanijo ali ostanke in po potrebi pesek grobih ali razcepljenih površin, kar zagotavlja varen in uporaben material. Vaša vloga bo, da jih vodite pri preverjanju razpok, gnilobe ali drobcev. Opažanja so zabeležena v preglednici s tremi stolpci: Uporabno / Potrebuje popravilo / Neuporabno. Ta korak zagotavlja, da vsakdo razume potencial vsakega kosa materiala.</p> <p>2 - Skiciranje in konceptualizacija (20 minut): vsak udeleženec izbere enega ali več kosov lesa in skicira ideje za potencialne reciklirane izdelke. Lepljive note ali listi papirja se uporabljajo za risbe ali kratke opise. Spodbujajte eksperimenti-</p>

	<p>ranje in opomnite udeležence, naj razmislijo o funkcionalnosti, estetiki in vplivu na okolje. Udeleženci se lahko premikajo, da bi videli zamisli drug drugega, kar spodbuja navdih in sodelovanje, ali brskajo po specifičnih idejah na spletu,</p> <p>3- Skupinska razprava in povratne informacije (15 min): udeleženci predstavijo svoje skice in ideje skupini. Razprava se osredotoča na izvedljivost, vizualno privlačnost in trajnost. Spodbujajte konstruktivne povratne informacije, vprašajte udeležence, kateri materiali ali tehnike bi se lahko uporabili, in poudarite inovativne rešitve. Skupina glasuje o nekaterih konceptih za nadaljnji razvoj.</p> <p>Načrtovanje razvoja prototipa (20 min): o izbranih zamislih se razpravlja v naslednji fazi: Praktično ustvarjanje. Udeleženci pripravijo seznam materialov, orodij in korakov, potrebnih za izdelavo prototipov. Poudarek je na varnosti, trajnosti in največji možni ponovni uporabi zbranega lesa. Ta korak določa jasen načrt za preoblikovanje konceptov v opredmetene reciklirane proizvode.</p>
--	--

Faza 3: Oblikovanje in izvedba delavnice

- Uporaba varnih skupnih orodij:

Pred začetkom praktičnih dejavnosti jasno predstavite vsa orodja, vključno z ročnimi žagami, kladivami, izvijači, kleščami, brusnim papirjem in majhnimi vrtalniki. Udeležence spodbujamo, da vedno nosijo zaščitno opremo: rokavice, očala in predpasniki. Poudarek je na vzdrževanju stabilnega delovnega prostora, preverjanju orodij pred uporabo in skrbnem ravnanju z materiali. Pravila, ki jih je treba upoštevati, vključujejo prositi za pomoč, ko ste v dvomih, držati prste stran od ostrih robov in uporabljati klešče za držanje lesa na mestu. Orodja je treba po uporabi vrniti, jih spoštljivo deliti, udeleženci pa morajo biti pozorni na druge, ki delajo v bližini.

Obkrožite, da zagotovite varnost, ponudite nasvete in zagotovite podporo začetnikom in izkušenim ustvarjalcem. Ne oklevajte, da označite območja z visokim tveganjem, na primer okrog žag ali delovnih klopi, z znaki ali talnimi oznakami in jasno prikažete navodila za uporabo vsakega orodja, da zagotovite varnost vseh.

- Hands-on ustvarjanje upcycled predmetov:

Udeleženci izberejo kose predelanega lesa, da ustvarijo svoje ustvarjalne projekte recikliranja. Ideje, ki so nastale med brainstorming sejo, uporabljajo v praksi z osnovnimi ročnimi orodji, kot so izvijači, kladiva, klešče, brusni papir in lepilo za les. Pred začetkom udeleženci očistijo les, da odstranijo prah, umazanijo

ali ostanke, kar zagotavlja varno in gladko površino za brušenje in montažo.

Projekti lahko segajo od funkcionalnih predmetov, kot so majhne police, sadilniki ali stojala za plašče, do dekorativnih predmetov, kot so stenske plošče, okvirji za fotografije ali umetniške skulpture. Med udeleženci lahko prosto krožite in jim svetujete o tehnikah, varnosti in reševanju težav. Poudarek je na ustvarjalnosti, popolni ponovni uporabi materialov in inovativnih kombinacijah kosov lesa. Udeležence spodbujamo, da skrbno peskajo, sestavljajo in končujejo svoje predmete ob upoštevanju estetike, stabilnosti in trajnosti, ne da bi pri tem pozabili na varnost, ki ostaja prednostna naloga. Nositi je treba rokavice in zaščitna očala, območja tveganja pa morajo biti jasno označena.

Ob koncu seje lahko udeleženci predstavijo svoje stvaritve na mini razstavi v okviru delavnice ter delijo proces in navdih za vsakim predmetom. Ta praktični pristop krepi praktične spretnosti, hkrati pa spodbuja sodelovanje, ustvarjalnost in okoljsko ozaveščenost z recikliranjem lesa.

Faza 4: Dokumentiranje in izmenjava

- Foto in video dokumentacija dejavnosti in izdelkov:

Udeleženci dokumentirajo vsako fazo procesa delavnice s kamerami ali pametnimi telefoni. Fotografije in kratki videoposnetki zajemajo razvrščanje materialov, skic, prototipov in končnih predmetov. Udeležence lahko povabite tudi na video intervjuje, da delijo svoje zamisli, izzive in ustvarjalne odločitve.

- Razstave, sejmi ali vitrine za prikaz končnih recikliranih izdelkov:

Organizirajte mini razstavo v delavnici ali v prostoru lokalne skupnosti, na kateri bodo prikazani vsi reciklirani predmeti z imenom njihovih ustvarjalcev in izvirnim materialom (ali predmetom). Obiskovalci lahko komunicirajo z udeleženci, postavljajo vprašanja in glasujejo za svoje najljubše stvaritve, ustvarjajo privlačno in participativno izkušnjo ter prikazujejo ustvarjalnost in potencial recikliranega lesa.

- Spletne platforme ali družbeni mediji za spodbujanje ozaveščenosti in rezultatov.

Delavnico in stvaritve promovirajte na spletu z objavami v družbenih medijih, koluti ali kratkimi videoposnetki. Uporabite poseben hashtag za združevanje celotne vsebine. Spodbujajte udeležence, da delijo svoje fotografije in izkušnje, tako da označite stran projekta. Delite trenutke iz zakulisja, pred in po preobrazbah ter poudarite ustvarjalni potencial recikliranja navzgor, da dosežete širše občinstvo.

Faza 5: Viri in orodja

Fizični viri	Tehnična orodja	Človeški viri	Spremni dokumenti
<p>Dostopni, varni in vključujoči prostori za delavnice z ustreznim prezračevanjem.</p> <p>Podarjeni ali predelani materiali: aluminijaste pločevinke, ostanki jekla, deli za kolesa, staro orodje, sorniki, kuhinjska posoda itd.</p> <p>Osnovna orodja za obdelavo kovin: klešče, kartoteke, kladiva, nakovala, objemke.</p> <p>Varnostna oprema: rokavice, maske, predpasniki, očala.</p> <p>Ročno in električno orodje: vrtalniki, žage, toplotne pištole, šivalni stroji (po potrebi).</p> <p>Ustvarjalna orodja: šablone, programska oprema za oblikovanje (neobvezno), lepila, barve.</p> <p>Oprema za dokumentacijo: kamere, pametni telefoni, stativi.</p>	<p>Ročno in električno orodje: žage, brusilniki, svedri, izvijači, kladiva, objemke, dleta, kladiva.</p> <p>Ustvarjalna orodja: šablone, orodja za rezbarjenje lesa, barve, ščetke, lepilo za les, lak, označevalci za oblikovanje.</p> <p>Dokumentacijska oprema: kamere, pametne telefone, stojala ali kakršne koli naprave za fotografije/videoposnetke delavnice in stvaritev.</p>	<p>Trenerji s strokovnim znanjem na področju lesarstva, upcyclinga in varnega rokovanja z ročnim in električnim orodjem.</p> <p>Prostovoljci ali lokalni obrtniki (tesarji, lesarji, strokovnjaki za proizvodne prostore) zagotavljajo usmerjanje in mentorstvo.</p> <p>moderatorji, ki usklajujejo skupine, nadzorujejo varnost in podpirajo udeležence med ustvarjalnimi dejavnostmi.</p>	<p>Predloge in vodniki za projekte recikliranja lesa navzgor, vključno s postopnimi navodili za skupne tehnike.</p> <p>Poučni plakati ali priročniki o varnem ravnanju z lesnoobdelovalnim orodjem in materiali.</p> <p>Dostop do študij primerov in najboljših praks na področju recikliranja lesa, ustvarjalne ponovne uporabe in projektov trajnostnega pohištva ali dekorja.</p>

Gremo še dlje:

[Ustvarjalne umetniške ideje za recikliranje lesa](#)

[Preprosti projekti odpadnega lesa za začetnike. DIY obrtno gnezdo.](#)

[Vodnik za upcycling lesenega pohištva za začetnike.](#)

[Začetniki vodnik za upcycling pohištva.](#)

[Upcycling za začetnike Nasveti.](#)

[Lesnopredelovalni projekti, upcikliranje, uporaba odpadnega lesa.](#)

[Priročnik za začetnike o nadcikliranju.](#)

Plastične mase

Faza 1: Priprava delavnic in zbiranje materialov

- **Podrobnosti o delavnici:**

Organizirajte 3- ali 4-urno delavnico v skupnih prostorih v združenjih ali centrih za izobraževanje odraslih, za katere je bilo preverjeno, da so skladni z vsemi zdravstvenimi in varnostnimi predpisi za skupna delovna mesta. Skupine do 10-12 odraslih so idealne za učinkovito usposabljanje, saj omogočajo individualno podporo in izmenjavo izkušenj.

Zasedanje se začne s kratko predstavitevijo udeležencev in njihovega zanimanja za temo okoljske trajnosti in zlasti recikliranja plastike.

- **Kartiranje lokalno razpoložljivih odpadnih materialov:**

Povabite udeležence, naj opredelijo kraje, kjer lahko najdejo plastiko, ki jo je mogoče reciklirati. Ta dejavnost spodbuja radovednost in ustvarjalnost udeležencev. Razdelite udeležence v manjše skupine in jih povabite, da na krovu ustvarijo miselni zemljevid, ki prikazuje območja, kjer je mogoče najti plastiko.

- Domače: plastenke, bučke, pladnji za živila, pokrovčki, plastične vrečke
- Komercialno: trgovine z živili (embalaža, plastični zaboji za sadje), bari in restavracije (plastenke PET, sladoledne kadi), trgovine z oblačili (plastični obešalniki), pisarniške trgovine ali tiskalniki (prozorni plastični ovoji)
- Plovni objekt: delavnice in obrtni studii (zaščitna embalaža, plastični sestavni deli), mala podjetja (proizvodni odpadki ali okvarjeni prototipi), logistična skladišča (embalažna folija, kabelske vezice)
- Javni prostori: centri za recikliranje, parki/plaže/podeželje (raztresena plastika, ki se zbira v okviru okoljskih dejavnosti)

- **Kampanje sodelovanja skupnosti za spodbujanje donacij materialov, ki jih je mogoče ponovno uporabiti:**

Ustvarite plakat ali objavo na družbenih medijih s sloganom:

„Ne zavrzi ga, posvoji ga! Prinesi plastiko in jo preoblikuj skupaj.“

Nastavite fizično zbirno mesto (prozorno škatlo ali okrašen smetnjak). Vsak donator položi plastiko in prejme „ustvarjalni žeton“ v zameno za uporabo v delavnici (za izbiro barve, dekoracije ali dodatne opreme). Ta dejavnost omogoča vidnost kolektivnega sodelovanja.

Pred delavnico organizirajte mini predstavitev: vzemite nekaj vrhov steklenic, steklenic ali plastičnih zabojev in hitro pokažite, kaj je mogoče narediti. Ljudje

bodo navdušeni in motivirani, da prinesejo svojo plastiko.

- **Partnerstva z organizacijami, občinami ali nevladnimi organizacijami za pridobivanje materialov**

Navezali bomo stik s socialnimi zadrugami, okoljskimi združenji, ki se ukvarjajo s čiščenjem plastičnih odpadkov na tem območju, trgovinskimi združenji, da bi razširili sporočilo, ter občinskimi centri, šolami in sosednjimi odbori.

Faza 2: Predstavitev in oblikovanje izdelkov

- **Uvodne delavnice o recikliranju in trajnosti:**

Začetna interaktivna razprava s skupino, ki bo trajala 10–15 minut, bo zajemala:

pozitiven učinek recikliranja z dodajanjem vrednosti na splošno: zmanjšanje količine odpadkov, izboljšanje že obstoječega, spodbujanje ustvarjalnosti;

razlika med recikliranjem in recikliranjem navzgor z nekaj primeri: recikliranje=preoblikovanje materiala za pridobivanje surovin (npr. plastike → zrnč) upcycling=dajanje novega življenja in večje vrednosti predmetu, ne da bi ga uničili (npr. steklenica → svetilka, pokrovčki steklenic → mozaik).

Ledolomilec: Začnete lahko s preprostim vprašanjem.

„Kdo izmed vas je kdaj poskušal dati predmetu drugo življenje, namesto da bi ga zavrgel?“

Kaj je najbolj ustvarjalna stvar, ki bi jo radi ustvarili? Katero plastiko bi uporabili?

Odgovori na drugo vprašanje bodo napisani na post-it zapiskih in nato primerjani s tem, kar je bilo ustvarjeno ob koncu delavnice.

Dejavnost: „Zemljevid idej“

Na tabli ali novem plakatu v sredini napišite „Plastic →?“.

Vsak udeleženec napiše na post-it opombo, kaj je mogoče storiti z uporabljenoplastiko (recikliranje, ponovna uporaba, upcycling). V nekaj minutah se ustvari skupni zemljevid idej, ki bo nato povezan s praktično delavnico.

Za spodbujanje ustvarjalnosti pokažite primere recikliranja plastenkov in pokrovčkov navzgor:

- Plastične steklenice → ročno izdelana svetilka, držalo za mobilni telefon,

plastično cvetje

- Kape → mozaik, magneti za hladilnik, deli za družabne igre

- Ustvarjalne seje za zbiranje zamisli za ustvarjanje zamisli o recikliranju navzgor:

Po uvodu bo približno 10 minut trajala seja „Prosta generacija idej“.

Udeleženci so razdeljeni v manjše skupine in dobijo po-it opombe in označevalce. Predlagana je seja brainstorminga z naslednjimi pravili: 1. Vse ideje so veljavne, 2. Brez kritike, samo dodatki, 3. Več kot je idej, bolje je.

Skupine napišejo eno idejo na lepljivo opombo → nato pa jih nalepijo na deljeno ploščo.

Opisane ideje lahko spodbudijo druge, ki bodo napisane na drugih lepljivih notah, ki bodo obtičale na plošči. Ko so vse ideje zbrane, jim lahko pomagate, da jih razvrstijo v kategorije, da bi jim dali strukturo in spodbudili medsebojno kontaminacijo idej.

Ta sodelovalni pristop spodbuja ustvarjalnost in zagotavlja, da vsi prispevajo.

Za spodbujanje ustvarjalnosti lahko prikažete primere recikliranja različnih plastičnih predmetov, kot so steklenice, pokrovčki in barvne plastične vrečke.

- Dejavnosti sooblikovanja:

Cilj dejavnosti	Spremenite odpadke v uporabne, dekorativne ali umetniške predmete. Spodbujanje ustvarjalnosti in sodelovanja. Spodbujanje kolektivne odgovornosti za trajnost.
Potrebni materiali :	Trpežne škarje in obrtni noži, vroče lepilo in nadomestne palice, trak, barvni lepilni trak, Washi trak, trajni označevalci in akrilne barve, vrvica, kovinska žica, elastični trakovi, igle za tkanje volne, kartica, podloga za lepljenje, A3 listi, po-it note, svinčniki, pisala. Zbrana plastika (steklenice, pokrovčki, pladnji, vrečke itd.) Lahke zaščitne rokavice, zaščitna očala, predpasnik

<p>Korak za korakom :</p>	<p>1 - Zbiranje in izbira gradiva (15 minut)</p> <p>Vsa zbrana plastika mora biti pred uporabo oprana in posušena, razen posod, ki so vsebovale nevarne kemikalije, zažgane ali preveč krhke plastike in predmetov z ostrimi robovi, s katerimi ni mogoče varno ravnati. Gradivo je razdeljeno v ločene zabojnike: plastenke PET (prozorne in obarvane). -Caps (razvrščene po barvi, če je mogoče). -Rigidna plastika (praske, debele posode). vreče in filmi (ločeni po barvi/debelini).</p> <p>2 - Skice in konceptno oblikovanje (20 minut).</p> <p>Najprej pojasnite, da je „koncept“ izhodišče: Kaj hočem ustvariti, čemu je namenjena, kako si jo predstavljam? Ni vam treba dobro risati → preproste oznake, puščice in barve so dovolj. Udeležence pripravite do tega, da delajo v parih ali manjših skupinah. Vsaka skupina pripravi 2–3 skice o različnih zamislih ter doda potrebno gradivo in morebitne težave, ki jih predvideva. Liste obesite na steno, da ustvarite mini konceptno galerijo, kjer si jih lahko vsakdo ogleda in doda komentarje s po-it opombami (npr.</p> <p>3 - Predstavitev in povratne informacije skupine (10 minut)</p> <p>Vsaka skupina bo predstavila svoje projekte tako, da bo delila: Začetni predmet: steklenice, pokrovčki, vrečke itd. Zamisel o nadkolesarjenju: Kaj to postane in zakaj. skica: Pokažite načrt. Dodana vrednost: zaradi česar je ideja uporabna, ustvarjalna ali trajnostna. Po vsaki predstavitvi bo moderator od udeležencev pridobil povratne informacije z vprašanji, kot sta „Kajvam je bilo pri tej zamisli najbolj všeč?“ in „Kakšne različice si lahko predstavljamo?“, ter jih pozval, naj podajo dve pozitivni pripombi in en predlog za izboljšave. Vključenost razreda, poleg zagotavljanja povratnih informacij, krepi ideje vseh</p> <p>4 - Izbira koncepta (10 minut)</p> <p>Koncepte, prikazane v „galeriji konceptov“, je treba izbrati ne le zato, ker so privlačni, temveč tudi glede na njihovo ustvarjalnost, uporabnost in izvedljivost. Na podlagi teh meril bodo udeleženci podali oceno z uporabo barvnega sistema semaforja: zelena: izvedljivo takoj; Rumena: zanimiva, vendar jo je treba izboljšati; rdeča: Preveč zapleteno. Zeleni, rumeni in rdeči lističi bodo</p>
----------------------------------	---

	<p>razdeljeni za glasovanje. Glasovanje, ki vključuje celotno skupino, zagotavlja, da so izbrani prototipi tisti, ki ustvarjajo resnično zanimanje.</p>
--	---

Faza 3: Oblikovanje in izvedba delavnice

- Uporaba varnih, skupnih orodij

Pred začetkom je bistveno dati jasna praktična in predvsem varnostna navodila o orodjih, ki so na voljo (vroče lepilo, rezalnik, ročni vrtalnik ali mini električni vrtalnik, ročna žaga), in pokazati, kako jih uporabljati.

Udeleženci bodo morali uporabljati osebno zaščitno opremo: lahke rokavice, zaščitna očala, masko (pri rezanju plastike ali brušenju) in predpasnik ali dim za zaščito oblačil pred lepilom in barvo. Iz varnostnih razlogov bo vzpostavljena miza za „posebna orodja“, kot so vroče lepilo, vrtanje in žaganje, tako da orodja ne bodo razpršena. Delo bo razdeljeno na območja: „varno“ območje, kjer poteka rezanje s škarjami in priprava okraskov, ter območje za občutljivejše postopke (vroče lepljenje, vrtanje itd.).

Na koncu obesite plakat z ikonami orodij in varnostnih pravil kot vizualni opomnik med delavnico.

- Hands-on ustvarjanje upcycled predmetov

Vsak udeleženec izbere projekt glede na svoje želje in vrsto gradiva, ki je na voljo. Za spodbujanje ustvarjalnosti se lahko predstavijo nekatere zamisli:

- Funkcionalni predmeti za dom ali šolo: držala za pisala, organizatorji pisalnih miz, lončki za rastline, okrašeni vsebniki itd.
- Preprosti dodatki in igrače: ogrlice iz pokrovčkov steklenic, lutk itd.

Dekoracije in ustvarjalna umetnost: rože, svetilke, mozaiki itd.

Udeleženci bodo opozorjeni, da ima vsakdo svoje ročne spretnosti in tempo dela, pozornost pa bo namenjena težavam vsakega posameznika, zagotavljanju podpore in spremljanju napredka dela.

Na koncu bo vsak udeleženec predstavil svoje delo, čeprav nepopolno, ter prikazal težave, s katerimi se je srečeval, in sprejete rešitve. To bo vsem udeležencem omogočilo, da pridobijo dodatna znanja.

Faza 4: Dokumentiranje in izmenjava

- Foto in video dokumentacija dejavnosti in izdelkov:

Med delom bodo udeleženci ali moderator uporabili fotografije za dokumentiranje faz postopka izdelave izdelka (od surovin do vmesnih faz predelave do končnega izdelka). Naredijo se lahko videoposnetki faz obdelave, vključno z razgovori z udeleženi udeleženci.

Te dejavnosti služijo ne le prikazu rezultata, temveč tudi prenosu pozornosti na podrobnosti in obrt.

- Razstave, sejmi ali vitrine za prikaz končnih recikliranih izdelkov:

Ob koncu delavnice bo na istem prizorišču potekala razstava dela udeležencev.

Vsak izdelek bo prikazan z oznako, ki pojasnjuje poreklo materiala, zamisel o vrsti predmeta, ki ga je treba izdelati, in namen končnega izdelka.

Ta razstava lahko poteka hkrati z drugimi obrtnimi dogodki na istem območju.

- Spletne platforme ali družbeni mediji za spodbujanje ozaveščenosti in rezultatov

Spodbujajte udeležence, naj svoje rezultate delijo na spletu, da bi dosegli širše občinstvo. Nekaj idej:

- Pripovedovanje o dejavnostih
- Pred & po → fotografijah kosa plastike, uporabljenega na začetku poleg končnega izdelka.
- Objave s pripovednimi napisi → pripovedujejo zgodbo o gradivu (npr. „te steklenice so postale rože“).
- ustnice udeležencev delavnice, ki razpravljajo, skicirajo ali sodelujejo.
- Vključite skupnost z anketami v zgodbe: Kateri prototip vam je ljubši? A ali B?
- Zelene oznake: #Kolesarjenje #Plastična #EcoDesign #ZeroWaste

Faza 5: Viri in orodja

Fizični viri	Tehnična orodja	Človeški viri	Spremni dokumenti
Varni in vključujoči dostopni prostori za delavnice z ustreznim prezračevanjem za predelavo plastike.	Ročno in električno orodje: Trpežne škarje Rezalni nož z rezalno podlogo	Število izvajalcev usposabljanja s strokovnim znanjem na področju recikliranja plastike v višje	Predloge in vodniki za projekte recikliranja plastike navzgor.

<p>Podarjeni ali predelani materiali (prozorne in obarvane plastenke PET, pokrovčki, trda plastika: zaboji, debele posode), vrečke in filmi.</p> <p>Varnostna oprema (rokavice, očala, predpasniki, maske)</p>	<p>Awl ali majhen žebelj za izdelavo majhnih lukenj v kapah</p> <p>Ročna žaga (za pločevinke ali trdo plastiko)</p> <p>Majhne klešče (za upogibanje ali pritrditev delov)</p> <p>Ravnila, nastavljeni kvadrati, kompasi</p> <p>Vroče lepilo z električno pištolo, mini vrtalnikom ali izvijačem Lahek brusilnik, toplotna pištola ali vroče spajkalno železo</p> <p>Oprema za dokumentacijo: kamere, telefoni, stojala</p>	<p>razrede in varne uporabe orodij.</p> <p>Prostovoljci in obrtniki (eko-umetniki).</p> <p>Pospeševalci za usklajevanje dejavnosti, zagotavljanje podpore in spremljanje varnosti</p>	<p>Plakati ali izobraževalni priročniki o ravnanju s plastiko in varnosti orodij</p> <p>Dostop do študij primerov o recikliranju v višjem cenovnem razredu ter najboljših praks za recikliranje in ustvarjalno uporabo plastike</p>
--	--	---	---

Gremo še dlje:

[Naj bo dragoceno. Začnite podjetje iz plastičnih odpadkov!](#)

[Plastika za spremembe: Spreminjanje življenj z recikliranjem](#)

[Upcikliranje plastike: Korak za korakom tutorial](#)

[Plastične steklenice obrti & plastika upcycling obrti](#)

[20 DIY idej za recikliranje plastičnih odpadkov doma](#)

Papirnati

Faza 1: Priprava delavnic in zbiranje materialov

- **Podrobnosti o delavnici:**

Načrtujte 3-urno delavnico v knjižnici, učilnici ali ustvarjalnem prostoru z dobro razsvetljavo in velikimi mizami. Skupine od 8 do 10 udeležencev omogočajo vzajemno učenje. Vsak udeleženec kot otvoritveno dejavnost predstavi papirnati izdelek, ki ga je prinesel (stara revija, embalaža, zvezek), ter deli svojo preteklo uporabo in potencialno novo življenje.

- **Kartiranje lokalno razpoložljivih odpadnih materialov:**

Vodite udeležence po krajih možganskega viharja, kjer se papirnati odpadki dnevno kopičijo: kavarne in pisarne (potrdila, ovitki za kavne skodelice, računi), šole (zbirke, izpitni listi), gospodinjstva (škatle za jajca, škatle za žita) in trgovine (papir za zavijanje, letaki). Vsaka skupina opredeli tri elemente in predlaga ustvarjalne zamisli za ponovno uporabo.

- **Kampanje sodelovanja skupnosti za spodbujanje donacij materialov, ki jih je mogoče ponovno uporabiti:**

Partnerstvo s šolami, knjigarnami, kopirnimi centri in mladinskimi klubi za zbiranje ostankov ali napačno natisnjenega papirja. Promovirati „teden ponovne uporabe papirja“ s točkami, ki jih je treba odložiti, in interaktivnimi izzivi, kot je ustvarjanje umetnosti iz darovanih revij. Partnerstvo z organizacijami, občinami ali nevladnimi organizacijami za pridobivanje materialov: vzpostaviti partnerstva z občinskimi centri za sortiranje in recikliranje, lokalnimi trgovci z odpadki, nevladnimi organizacijami, specializiranimi za zmanjševanje odpadkov, in poklicnimi šolami/tehničnimi šolami z dodatno opremo.

Faza 2: Predstavitev in oblikovanje izdelkov

- **Uvodne delavnice o recikliranju in trajnosti:**

Začnite z živahno 10-minutno razpravo: „Koliko papirnatih predmetov ste uporabili danes?“ Udeleženci pogosto navedejo vozovnice, embalažo, potrdila ali knjige. To kaže na osrednjo vlogo papirja v vsakdanjem življenju. Predstavite ključna dejstva: papirna vlakna je mogoče reciklirati le 5–7-krat, preden se razgradijo, vendar recikliranje navzgor ponuja neskončno ustvarjalno uporabo; Z recikliranjem ene tone papirja prihranimo približno 17 dreves in 26 000 litrov vode. Nato predlagajte kratek kviz:

- Kartonov ni mogoče reciklirati. → Napačna
  - Recikliranje enega zvezka prihrani en liter vode. → False (veliko več)
  - Ročno izdelan papir obstaja že od antične Kitajske. → Resnične
- **Ustvarjalne seje za zbiranje zamisli za ustvarjanje zamisli o recikliranju navzgor:**

Izvedite 15-minutno ustvarjalno nevihtno sejo, kjer vsi skicirajo ali zapišejo nenavadne ideje za ponovno uporabo papirja: preoblikovanje kartonskih škatel v modularno pohištvo, tkanje revij v košare, zložljive origami žarnice, izdelavo razglednic iz semenskega papirja ali izdelavo ročno izdelanih skicirk. Postavite vse ideje na steno, jih združite v teme (funkcionalne, dekorativne, umetniške) in spodbujajte glasovanje za priljubljene. Ta sodelovalna „galerija idej“ spodbuja domišljijo in lastništvo skupine.

- **Dejavnosti sooblikovanja:**

Cilj dejavnosti	Ocena zbranega papirja za ponovno uporabo. Ustvarite in vizualizirajte ustvarjalne rešitve. Razviti prototipe, ki združujejo estetiko, uporabnost in okoljske koristi.
Potrebni materiali:	Odpadni papir, karton, revije, rezalne preproge, škarje, ravnila, lepilo, spenjači, označevalci, predpasniki.
Korak za korakom:	<p>1- Razvrščanje in ocenjevanje materialov (10-15 min): Udeleženci kategorizirajo točke: nepoškodovana in pripravljena za uporabo (npr. kartonski listi), preoblikovalna (poškodovani pokrovi, letaki) ali neprimerna (mastne škatle za pico). Skupinski grafikon prikazuje rezultate.</p> <p>2 - skiciranje (15-20 minut): Vsaka oseba izbere eno vrsto papirja in predlaga zasnovo izdelka s skico ali hitrim prototipnim modelom.</p> <p>3 - Sharing & Razprava (10 mins): Ideje so predstavljene in obravnavane. Merila vključujejo: Ali je privlačna? Ali deluje v praksi? Ali podaljšuje življenjsko dobo materiala?</p> <p>4 - Izbor (5-10 minut): Udeleženci in udeleženke skupaj glasujejo za nadaljnji razvoj zamisli 2-3. To zagotavlja demokratično odločanje in krepi motivacijo za naslednjo fazo.</p>

Faza 3: Oblikovanje in izvedba delavnice

- Uporaba varnih skupnih orodij:

Moderatorji pojasnjujejo pravilno ravnanje s škarjami, rezalniki, lepilnimi palicami, spenjalniki in ravnili.

Ključni nasveti:

- Vedno razrežite na preprogo, da zaščitite mize.
- Rezila držite stran od telesa in prstov.
- Lepilo nanesite zmerno, da preprečite nevarnost zdrsa.
- Odgovorno delite opremo in hitro vrnite orodja.
- Prosite za smernice, ko poskušate novo tehniko zlaganja ali vezave.

Ročno ustvarjanje predmetov, ki so bili reciklirani:

Udeleženci zdaj preoblikujejo skice v otipljive predmete. Predlagane poti:

Funkcionalno: ročno izdelani zvezki iz enostranskih listov, organizatorji iz žitnih škotel ali semenski papir za sajenje.

Dekoratívni izdelki: origami senčniki, kolaži, papirnate rože ali tkane košare.

Umetniško: Papier-mâché maske, skulpture ali platna z mešanimi mediji.

Vzdušje mora spodbujati raziskovanje in igro, ne pa popolnost. Mini razstava na koncu udeležencem omogoča, da predstavijo in pripovedujejo svoj ustvarjalni proces, kar krepi ponos in povezanost s skupnostjo.

Faza 4: Dokumentiranje in izmenjava

- Foto in video dokumentacija dejavnosti in izdelkov:

Imenujte udeležence, ki bodo posneli kratke posnetke in fotografije vsakega koraka – razvrščanje, oblikovanje, ustvarjanje in zaključna razstava. Rezultat postane skupni vizualni dnevnik delavnice.

Razstave, sejmi ali vitrine za prikaz končnih recikliranih izdelkov:

Gostite predstavitev „Paper Reborn“ v knjižnici, galeriji ali šoli. Označite vsak kos s svojim materialnim izvorom in ustvarjalcem. Dodajte interaktivno glasovanje ali nagrado za „najbolj presenetljivo ponovno uporabo“, da bi pritegnili obiskovalce.

- Spletne platforme ali družbeni mediji za spodbujanje ozaveščenosti in

rezultatov:

Rezultate delavnice je mogoče deliti tudi na spletu, da bi dosegli širše občinstvo in povečali ozaveščenost o trajnostnih praksah. Tukaj je nekaj možnih ukrepov:

- Objavite fotografije stvaritev s kratkimi napisi na družbenih medijih.
- Delite pred/po objavah, ki prikazujejo prvotni material in končni reciklirani predmet.
- Objavite kratke videoposnetke udeležencev, ki pojasnjujejo svojo idejo ali prikazujejo svoj ustvarjalni proces.
- Ustvarite poseben ključnik za dogodek, da združite objave in povečate prepoznavnost.
- Povabite udeležence, da delijo svoje stvaritve na svojih profilih in označite stran projekta.

Cilj ni le proslaviti prizadevanja udeležencev, temveč tudi navdihniti druge člane skupnosti, da ponovno razmislijo o odpadkih in raziščejo ustvarjalni potencial recikliranja navzgor.

Faza 5: Viri in orodja

Fizični viri	Tehnična orodja	Človeški viri	Spremni dokumenti
<p>Delavniške mize, predpražniki za rezanje, varni prostori.</p> <p>Podarjeni ali predelani materiali (zavrženi časopisi, revije, embalažni karton, letaki, zvezki...)</p> <p>Osnovna orodja za papir (škarje, rezalniki, spenjači, ravnila, lepilo, trak, barva.)</p> <p>Varnostna oprema (predpasniki, rokavice za nože/lepilne pištole)</p>	<p>Ustvarjalna orodja:</p> <p>Škarje, rezila, spenjači, ravnila, lepilo, trak, barva</p> <p>Oprema za dokumentacijo: kamere, telefoni, stojala</p>	<p>Število vodij usposabljanja s spretnostmi na področju recikliranja papirja in varnega ravnanja z orodji</p> <p>Prostovoljci ali lokalni obrtniki (strokovnjaki za popravilo kavarn, papirnati kiparji) za mentorstvo</p> <p>Pospeševalci usklajevanja skupin, varnostnega nadzora in podpore</p>	<p>Predloge in vodniki za projekte recikliranja papirja</p> <p>Poučevalni plakati ali priročniki o ravnanju s papirjem in varnosti orodij</p> <p>Dostop do študij primerov upcyclinga in najboljših praks na področju recikliranja papirja in ustvarjalne uporabe</p>

Gremo še dlje:

[Poročilo o spremljanju za leto 2022 Evropska izjava o recikliranju papirja:](#)

[Ročno izdelan papir: pregled svoje zgodovinske obrti in znanosti:](#)

[Izdelki iz papirja Upcycle v rastlinski semenski papir:](#)

[Videoposnetek o izdelavi recikliranega papirja doma](#)

[Kako narediti papirnate mache predmete doma:](#)

[Papirnate opeke iz recikliranega papirja:](#)

[Nasveti o tem, kako nadgraditi različne materiale, vključno s papirjem \(v madžarščini\)](#)

Tekstil

Faza 1: Priprava delavnic in zbiranje materialov

- **Podrobnosti o delavnici:**

Dogovorite se za tri- ali štiriurno sejo v skupni delavnici, proizvodnem laboratoriju (FabLab), združenju ali skupnostnem centru z osnovno tekstilno opremo (mize, šivalni stroji, škarje, rezalne preproge, likalne deske) in varnostnimi pogoji (dobra razsvetljava, ustrezno prezračevanje za barve tkanin, nestrupena barvila). Skupine največ 8–10 odraslih so idealne, saj omogočajo individualno podporo in izmenjavo izkušenj.

Icebreaker pred začetkom delavnice: vsakdo predstavi tekstilni izdelek, ki ga je prinesel (majica, šal, kavbojke, kos tkanine, torba itd.), in pripoveduje ali izumlja svojo zgodbo.

- Zakaj se ni več uporabljal?
- Kateri spomini so povezani z njim?
- Kako bi lahko jutri živela novo življenje?

- **Kartiranje lokalno razpoložljivih odpadnih materialov:**

skupaj opredeliti lokalne vire tekstilnih odpadkov, da bi spodbudili ustvarjalnost in delavnico umestili v vsakdanje življenje udeležencev. Povabite udeležence, naj na tabli ustvarijo skupinski „miselni zemljevid“, ki bo prikazoval kraje, kjer je mogoče najti tekstilne materiale. Vsaka skupina izbere kategorijo (npr. trgovine z oblačili, gospodinjstva, šole, hoteli) in mora navesti vsaj tri posebne tekstilne izdelke:

- trgovine z oblačili → neprodana ali poškodovana oblačila, ostanki tkanin
- šole → stare uniforme, telovadna oblačila, zavese iz učilnic
- hoteli → zavržena posteljnina, brisače, namizni prti
- gospodinjstva/sosedje → obrabljene kavbojke, srajce, rjuhe, zavese

- **Kampanje sodelovanja skupnosti za spodbujanje donacij materialov, ki jih je mogoče ponovno uporabiti:**

Organizirajte delavnice za zbiranje tekstila s šolami, kavarnami za popravila,

lokalnimi šiviljskimi skupinami, občinskimi centri, trgovinami z rabljenimi izdelki in mladinskimi združenji. Kampanje lahko vključujejo plakate, objave v družbenih medijih ali „dneve, ko lahko ljudje prinesejo neželena oblačila in tkanine“. Zbirko lahko uredite tudi na vidnih mestih, kot so knjižnice ali kulturni centri.

- **Partnerstva z organizacijami, občinami ali nevladnimi organizacijami za pridobivanje materialov:**

Vzpostaviti partnerstva z občinskimi centri za recikliranje, lokalnimi trgovinami z rabljenimi izdelki (npr. Humana, dobrodne trgovine), nevladnimi organizacijami, specializiranimi za krožno modo in zmanjševanje količine odpadkov, ter poklicnimi šolami z oddelki za tekstil/šivanje. Lokalna gledališča ali hoteli lahko darujejo tudi kostume, zavese ali posteljnino.

Faza 2: Predstavitev in oblikovanje izdelkov

- **Uvodne delavnice o recikliranju in trajnosti:**

Začnite z 10- ali 15-minutno interaktivno razpravo o koristih ponovne uporabe tekstila: zmanjšanje količine odpadkov, ki se odlagajo na odlagališčih, varčevanje z vodo in energijo iz nove proizvodnje ter spodbujanje ustvarjalnosti. Poudarite, da imajo tekstilni izdelki močno čustveno vrednost in jih je mogoče preoblikovati v edinstvene, dolgotrajne izdelke.

Ledolomilec:

Vprašaj: Kateri je zadnji tekstilni izdelek, ki ste ga kupili ali uporabili danes? (npr. majica, torba, čevlji, brisača). Napišite odgovore na tablo, da pokažete, da nas tekstil obdaja v vsakem trenutku našega vsakdanjega življenja.

Dejavnost – resnična ali napačna:

- Za izdelavo ene bombažne majice potrebujete približno 2700 litrov vode →
- Darovana oblačila se vedno ponovno uporabijo v isti državi → Lažno – številna se izvozijo v tujino
- Stare kavbojke se lahko spremenijo v vrečke, blazine ali celo izolacijski material → Res
- Modna industrija prispeva manj kot 1 % svetovnih emisij → Lažno –

prispeva približno 8–10 %

- Podaljšanje življenjske dobe oblačil za 9 mesecev zmanjša njihov vpliv na okolje za 20–30 % → Res

- **Ustvarjalne seje za zbiranje zamisli za ustvarjanje zamisli o recikliranju navzgor:**

Po predstavitvi opravite 15-minutno ustvarjalno brainstorming sejo. Udeleženci so vabljeni, da delijo svoje ideje za predmete ali stvaritve iz starega tekstila, bodisi ustno bodisi tako, da jih hitro skicirajo. Zapiske lahko uporabijo tudi za pisanje ali risanje idej in jih postavijo na „zid idej“. Pospeševalec zamisli razvrsti v kategorije, kot so moda, dekoracija doma, dodatki, igrače in umetnost.

Primeri navdiha za udeležence:

- Spreminjanje starih kavbojk v tote vrečke ali rokave za prenosni računalnik
- Preoblikovanje majic v nakupovalne vrečke
- Uporaba ostankov tkanine za izdelavo patchwork blazin ali odeje
- Preoblikovanje majic v predpasnike
- Ustvarjanje tekstilnega nakita ali tkaninskega cvetja za dekoracijo

- **Dejavnosti sooblikovanja:**

Cilj dejavnosti	<ul style="list-style-type: none"> - Razvrščanje in vrednotenje zbranih tekstilnih izdelkov - Ustvarjanje ustvarjalnih idej - Razvoj skic/prototipov ob upoštevanju estetike, funkcionalnosti in trajnosti.
Potrebni materiali	Zbrani tekstil, škarje, kompleti za šivanje, predpražniki za rezanje, flipchart/bela tabla, listi A3/A4, peresa iz filca, opombe po šivanju, nalepke, igle, igle, lepilo za tkanine.
Korak za korakom	<p>1. Razvrščanje in ocenjevanje materialov (10–15 min): Udeleženci pregledajo tekstil in ga razvrstijo v kategorijo Uporabno kot-je/se preoblikuje/neuporabno. To pomaga opredeliti ustvarjalni potencial vsakega kosa.</p> <p>2. Skiciranje in razmišljanje (15–20 min): Vsak udeleženec izbere tekstilni izdelek in skicira 1–2 zamisli za njegovo recikliranje. Primeri: izdelava blazine iz puloverja, denarnice iz</p>

	<p>starih kavbojk, patchwork vrečke iz ostankov tkanine.</p> <p>3. Predstavitev in povratne informacije skupine (10 minut): Udeleženci predstavijo svoje zamisli, ki se ocenjujejo skupaj na podlagi treh meril:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Estetsko: Je privlačen, originalen? ● Funkcionalno: Ali je praktična in uporabna? ● Trajnostno: Ali podaljšuje življenjsko dobo tekstila in zmanjšuje količino odpadkov? <p>4. Izbira koncepta (5–10 minut): Prikazane so vse zamisli, udeleženci pa glasujejo za 2–3 prednostne projekte za nadaljnji razvoj.</p>
--	---

Faza 3: Oblikovanje in izvedba delavnice

- Uporaba varnih skupnih orodij:

Pred začetkom trener dokaže pravilno in varno uporabo tekstilnih orodij (škarje, rotacijski rezalniki, igle, šivalni stroji, likalniki, lepilo za tkanine, nestrupena barvila). Navodila vključujejo:

- Pazljivo uporabite ostra orodja in jih po uporabi vrnite.
- Naj bodo delovne površine urejene in varne.
- odgovorno delite šivalne stroje; Če niste prepričani, prosite za pomoč.
- Pri barvanju ali uporabi barv za tkanine uporabite zaščitno opremo.

- Hands-on ustvarjanje upcycled predmetov:

Udeleženci izberejo projekt glede na svoje interese in razpoložljivo gradivo. Nekaj primerov:

- Oblečila: mozaik majice, preoblikovane kavbojke, okrašene jakne
- Dodatki: torbice, etuiji za svinčnike, denarnice, rokavi za prenosni računalnik, nakit iz blaga
- Domači predmeti: prevleke za blazine, patchwork odeje, zavese, odeje, košare za tkanine
- Dekorativna umetnost: tekstilna stenska obešala, tekstilno cvetje, tekstilni kolaži

Pospeševalci krožijo, da bi zagotovili tehnična navodila (npr. kako šivati debelejše tkanine, preproste vzorce brez šivanja, kako stabilizirati tkanino z lepilom ali podlogo).

Ob koncu zasedanja je organizirana mini razstava: vsak udeleženec predstavi svoje dokončano (ali nedokončano) delo in deli svoj ustvarjalni proces.

Faza 4: Dokumentiranje in izmenjava

- Foto in video dokumentacija dejavnosti in izdelkov:

Udeleženci (ali imenovani fotograf) zajamejo vsak korak: sortiranje, brainstorming, skiciranje in končni izdelki. Kratki video intervjuji beležijo njihova razmišljanja o izzivih, odkritjih in zadovoljstvu.

- Razstave, sejmi ali vitrine za prikaz končnih recikliranih izdelkov:

Ob koncu delavnice organizirajte manjšo razstavo na istem prizorišču ali v javnem prostoru skupnosti (npr. kulturnem centru, knjižnici ali izložbi). Vsak element je prikazan z oznako, ki opisuje njegov materialni izvor, zamisel o preoblikovanju in (če je dogovorjeno) ime udeleženca. Če želite vključiti skupnost, lahko organizirate dejavnost „glasovanje za svojo najljubšo stvaritev“.

- Spletne platforme ali družbeni mediji za spodbujanje ozaveščenosti in rezultatov:

Delite rezultate delavnic na spletu, da bi dosegli širše občinstvo in povečali ozaveščenost o recikliranju tekstila. Ukrepi lahko vključujejo:

- Objavljanje fotografij tekstilij pred in po njihovem preoblikovanju
- Skupna raba kratkih videoposnetkov postopka izdelave
- Ustvarjanje namenskega hashtaga za delavnico (npr. #UpNoWasteTextiles)
- Spodbujanje udeležencev k objavljanju lastnih stvaritev in zgodb, označevanje strani projekta
- Objavljanje kratkih „kako“ posnetkov, da bi navdihnili druge

Cilj ni le proslaviti prizadevanja udeležencev, temveč tudi navdihniti druge člane skupnosti, da ponovno razmislijo o odpadkih in raziščejo ustvarjalni potencial recikliranja navzgor.

Faza 5: Viri in orodja

Fizični viri	Tehnična orodja	Človeški viri	Spremni dokumenti
<p>Dostopni, varni in vključujoči prostori za delavnice z dobro razsvetljavo in ustreznim prezračevanjem (zlasti za barvanje tkanin)</p> <p>Podarjeni ali predelani tekstilni materiali (oblačila, posteljina, brisače, zavese, ostanki tkanin, neprodana oblačila iz trgovin, hotelsko perilo)</p> <p>Osnovna orodja za tekstilno obrt in popravila (škarje, rotacijski rezalniki, šivalni kompleti, igle, igle, merilni trakovi, likalne deske)</p> <p>Varnostna oprema (varovala za prste, rokavice za rezanje ali barvanje, predpasniki, nestrupena barvila/barve)</p>	<p>Šivalni stroji (domači in, če je mogoče, industrijski za debelejše tkanine)</p> <p>Ročno orodje: šivalni ripperji, vezilni obroči, lepilo za tkanine, pištole za spenjanje</p> <p>Ustvarjalna orodja: barve za tkanine, šablone, znamke, naravna barvila, okraski (gumbi, zadrge, trakovi)</p> <p>Oprema za dokumentacijo: kamere, pametni telefoni, stativi za snemanje fotografij/video posnetkov</p>	<p>Trenerji z veččinami šivanja, popravil tekstila, upcikliranja in kreativnega oblikovanja</p> <p>Prostovoljci ali lokalni obrtniki (reprezentančni delavci, modni oblikovalci, tekstilni umetniki, člani kavarne za popravila) za mentorstvo</p> <p>Pomočniki pri usklajevanju skupin, varnostnem nadzoru in tehnični podpori</p>	<p>Predloge in vzorci šivanja za osnovne projekte upcyclinga (tote vrečke, prevleke za blazine, denarnice, predpasniki)</p> <p>Poučni plakati ali priročniki za varno uporabo orodja (škarje, šivalni stroji, ravnanje z barvili)</p> <p>Dostop do študij primerov, navdihujočih vodnikov in najboljših praks na področju recikliranja tekstila in ustvarjalne ponovne uporabe</p> <p>Vizualni vodniki po korakih (npr. preproste metode „no-sew“, tehnike mozaika)</p>

Gremo še dlje:

Delavnice [brez tekstilnih odpadkov: Uporaba ostankov tkanine za ustvarjanje javnih delavnic](#)

[12 Online Upcycling tečaji za ustvarjanje doma](#)

[Spletne delavnice „Make do and Mend“, ki jih je pripravila Veolia Nottinghamshire – brezplačne spletne delavnice za ponovno uporabo in popravilo tekstila z navodili za uporabo](#)

[„22 Unique and Fun Upcycling Clothes Projects“ \(22 edinstvenih in zabavnih projektov upcikliranih oblačil\) na spletnem mestu UpcycleMyStuff.com – začetnikom prijazen vodnik z ustvarjalnimi projektnimi idejami](#)

[Wunderlabel's „13 Upcycling Ideas for Leftover Fabric Scraps“ – Praktični navdihi za spreminjanje ostankov v mozaične odeje, igrače, vrečke in drugo](#)

[TextileArtist.org, Recycling in Textile Art: Pet umetnikov“ – predstavitev, kako umetniki uporabljajo zavržene tkanine in materiale za ustvarjanje umetnosti z vplivom na okolje](#)

Steklo

Faza 1: Priprava delavnic in zbiranje materialov

- **Podrobnosti o delavnici:**

3-urna potopitvena delavnica, ki jo gosti skupnostni ustvarjalni prostor ali učilnica za poklicno usposabljanje s približno 20 udeleženci. Delavnica je strukturirana tako, da uravnoteži teorijo, prakso in ustvarjalnost.

Dejavnost ledolomilcev: "Dve resnici in reciklirana laž." Vsak udeleženec deli dve resnični dejstvi o sebi in eno izmišljeno dejstvo, povezano z recikliranjem ali steklom. Skupina glasuje za ugibanje laži. To udeležencem pomaga, da se sprostitjo, povežejo in nastavijo temo. To razbije led in subtilno predstavi temo

- **Kartiranje lokalno razpoložljivih odpadnih materialov:**

Udeleženci delajo v skupinah za brainstorm, kjer se steklenice odlagajo v svoji skupnosti. Spodbujajo jih k razmisleku o:

- Lokalne restavracije, kavarne, bari in hoteli, ki redno odlagajo steklenice (vino, viski, pivo).
- Gospodinjstva, ki ustvarjajo dekorativne ali edinstvene steklenice.
- prizorišča dogodkov ali gostinske storitve, pri katerih se uporabljajo velike količine pijač.
- Učenci iz šol in njihovih domov
- Vsaka skupina pripravi miselni zemljevid potencialnih virov zbiranja, pri čemer upošteva izvedljivost, prevoz in obstoječa partnerstva. Nato predstavijo celotni skupini in ustvarijo skupni „stekleni zemljevid Skupnosti“. To zagotavlja trajnost tudi po zaključku delavnice.
- Skupinski brainstorming za seznam barov, restavracij, hotelov in gospodinjstev, ki pogosto odlagajo steklenice. Udeleženci ustvarijo miselni zemljevid potencialnih zbirnih točk za steklenice viskija, vina in pijače.

- **Kampanje sodelovanja skupnosti za spodbujanje donacij materialov, ki jih je mogoče ponovno uporabiti:**

Kampanje Skupnosti so bistvene za zagotovitev enakomernega pretoka steklenic. Predlagane dejavnosti:

Začetek kampanje „Prinesi steklenico, zgradi prihodnost“ prek lokalnih šol in centrov skupnosti.

Postavite okrašene zbirateljske koše v kavarnah, barih in knjižnicah.

Uporabite družbene medije in lokalni radio, da spodbudite gospodinjstva k

darovanju nenavadnih ali lepih steklenic.

Sodelujte z ekološko ozaveščenimi Facebook skupinami, da objavite mesečne "pogone za steklenice", kjer lahko prebivalci odložijo steklenice v zameno za potrdila o sodelovanju ali majhne žetone za spoštovanje.

Obrnite se na lokalne bare, kavarne, restavracije in hotele, da spodbudite donacije rabljenih steklenic. Izvedite majhno kampanjo prek šol in občinskih centrov za zbiranje dekorativnih ali edinstvenih steklenic iz gospodinjstev. Sodelujte z odbori skupnosti in ekološko ozaveščenimi Facebook skupinami, da objavite "Pogon steklenic", ki prebivalce prosi, da darujejo čiste in zanimive steklene posode za projekt ustvarjalne skupnosti.

- **Partnerstva z organizacijami, občinami ali nevladnimi organizacijami za pridobivanje materialov:**

Oddelki za komunalne odpadke, nevladne organizacije za recikliranje, gostinska združenja, šole, univerze, okoljski klubi in lokalni umetniški kolektivi. Ti partnerji ne le dobavljajo materiale, temveč tudi pomagajo spodbujati ozaveščenost o trajnostnih praksah.

Faza 2: Predstavitev in oblikovanje izdelkov

- **Uvodne delavnice o recikliranju in trajnosti:**

Delavnica se začne z vodilnim vprašanjem: "Kaj se zgodi z našimi stekleničkami po košu?" To vodi v razpravo o recikliranju v primerjavi z upcyclingom. Obravnavane so bile naslednje ključne točke:

- Steklo je mogoče 100-odstotno reciklirati in ga je mogoče neskončno reciklirati brez izgube kakovosti.
- Recikliranje stekla zahteva energetska intenzivno taljenje, medtem ko upcycling omogoča neposredno ponovno uporabo z minimalno energijo.

Vpliv na okolje: Recikliranje ene steklenice prihrani dovolj energije za napajanje 100W žarnice za 4 ure. Upcycling prihrani še več, saj preskoči prevoz in predelavo.

Interaktivna dejavnost: Kratek pravi/lažni kviz. Primeri:

- Steklo je mogoče reciklirati v nedogled, ne da bi pri tem izgubili kakovost.

- "Upcycling vedno stane več energije kot recikliranje" (False).
- "Vsaka tona recikliranega stekla prihrani več kot 300 kg emisij CO₂" (Res).

Ta aktivnost udeležence spodbuja h kritičnemu razmisleku o trajnostnosti in jih motivira k ustvarjalni ponovni uporabi. Trenerji nato pokažejo navdihujoče primere: kozarci za pitje, svetilke, sadilniki, mozaiki – vsi so izdelani iz steklenic.

- Ustvarjalne seje za zbiranje zamisli za ustvarjanje zamisli o recikliranju navzgor:

Dejavnost: "Glass Transformation Brainstorm" (30 minut).

Korak 1: razdeli udeležence v skupine po 4–5. Vsaki skupini dajte eno prazno steklenico.

Drugi korak: Prvi krog (10 min): pisati ali skicirati čim več divjih idej – brez presoje. Zamisli lahko vključujejo: svetilke, terariji, vetrovni zvončki, kozarci, razpršilniki mila ali lestenci.

Korak 3: Drugi krog (10 min): skupine pregledajo in izpopolnijo svoje tri najboljše zamisli, ki temeljijo na ustvarjalnosti, funkcionalnosti in izvedljivosti.

Četrty korak: Skupna uporaba (10 min): Vsaka skupina predstavi svoje ideje v sobi. Moderator jih zbere na tabli in ustvari skupni nabor idej.

Izid: skupni portfelj izvedljivih in domiselnih projektov, ki jih je treba raziskati v fazi izdelave prototipov.

- Dejavnosti sooblikovanja:

Cilj dejavnosti	Raziščite ustvarjalne možnosti ponovne uporabe steklenic. Ocenite uporabnost, varnost in trajnost modelov. Razvijte preproste prototipe, ki uravnotežijo estetiko in funkcijo.
Potrebni materiali:	čiste steklenice, lepilni trak za maskiranje, Rezalna orodja (rezalnik stekla, rezalnik steklenic), Sandpaper, zaščitne rokavice/očala, Barve, krema za jedkanje, lepilo, LED-luči za vrvico, vrvi

Korak za korakom :	<p>1 - Razvrščanje (20 min): udeleženci razvrščajo steklenice po barvi, velikosti, obliki in edinstvenosti. Preverijo tudi razpoke ali napake.</p> <p>2 - skiciranje (30 minut): v skupinah udeleženci pripravijo možne zasnove izdelkov (udarci, svetilke, vaze, nosilci rastlin).</p> <p>3 - Priprava prototipa (60 min): Vodijo jih trenerji, steklenice se varno razrežejo. Pojasnjene so tehnike, kot so metode šoka zaradi vroče/hladne vode. Udeleženci brusijo robove, dokler niso gladki.</p> <p>4 - Dekoracija (40 min): skupine preizkušajo ustvarjalne zaključke – barvanje, jedkanje stekla, zavijanje vrvi, graviranje, lepilne nalepke.</p> <p>5 - Odsev (20 minut): ekipe predstavijo svoje prototipe, delijo tisto, kar je dobro delovalo, izzive in trajnostne koristi. Opažajo izboljšave za prihodnje delavnice.</p> <p>Ta proces ne proizvaja le oprijemljivih prototipov, temveč tudi razvija timsko delo in oblikovalske spretnosti.</p>
---------------------------	--

Faza 3: Oblikovanje in izvedba delavnice

- Uporaba varnih skupnih orodij:

Pred uporabo katerega koli orodja za rezanje ali brušenje je treba poudariti usposabljanje o varnosti. Pred praktičnim delom trenerji pokažejo varne metode rezanja steklenic z uporabo rezil za steklenice in zaščitne opreme. Ključna navodila:

- Vedno nosite rokavice, očala in predpasnike.
- Počasi uporabljajte steklene rezalnike z enakomernim pritiskom.
- Uporabite vodno hlajenje, da se izognete razpokam med vročim/hladnim rezanjem.
- Delo v parih: eno zmanjšanje, drugo pa upošteva varnost.
- Trenerji dokazujejo varno odlaganje črepinj v označene zabojnike.
- Razloženi so protokoli za nujne primere.

Skupna orodja vključujejo: noži za steklenice, brusilni papir/bloki, kompleti za jedkanje, svedri za svetilke in lepilne postaje. Vsako delovno postajo nadzoruje moderator. Plakati z varnostnimi ikonami so vidno nameščeni. Varnost se obravnava kot temeljni učni cilj.

- **Hands-on ustvarjanje upcycled predmetov:**

V glavni ustvarjalni seji udeleženci spremenijo steklenice v funkcionalne ali dekorativne predmete. Možnosti vključujejo:

- Kozarci za pitje (razrezane steklenice, polirana platišča).
- Držala za sveče (rezano sredinsko, okrašeno z barvo ali vrvjo).
- Vaze ali držala za rastline (ohranitev vratu polne steklenice, polirna podlaga).
- Dekorativne svetilke (vstavite LED strunske luči, izvrtajte luknje za umetniške učinke).
- Viseči sadilniki (uporabite vrvi in vozle za obešanje prepolovljenih steklenic).

Udeležence spodbujamo, da izdelajo vsaj dva dokončana artikla. Trenerji krožijo, pomagajo pri tehničnih izzivih in predlagajo umetniške različice. Na voljo so dekorativni materiali, kot so steklena barva, vrv in reciklirane lesene podlage. Končni predmeti so funkcionalni in lepi, pripravljeni za razstavo.

Faza 4: Dokumentiranje in izmenjava

- **Foto in video dokumentacija dejavnosti in izdelkov:**

Proces dokumentira rotirajoča „medijska ekipa“ 2–3 udeležencev. S pametnimi telefoni in stojali zajamejo:

- Korak za korakom rezanje, brušenje in dekoriranje.
- Kratki intervjuji z udeleženci, ki delijo razmišljanja.
- Posnetki pred/po izdelku v namenskem osvetljenem kotu.

Ekipa pozneje zbere vsebino v diap projekcijo ali videoposnetek. To ne ustvarja le prepoznavnosti, temveč tudi uči digitalne veščine pripovedovanja zgodb.

- **Razstave, sejmi ali vitrine za prikaz končnih recikliranih izdelkov:**

Ob koncu delavnice se lahko organizira manjša razstava na istem kraju ali v javnem prostoru skupnosti (npr. kulturni center, knjižnica, društvo; kot je bil tisti, ki je priskrbel material). Izdelke je mogoče prikazati z oznakami, ki opisujejo izvor gradiva, zamisel o nastanku in ime udeleženca (če se ta strinja). Da bi bil dogodek bolj interaktiven, se lahko sprejme format „mini oblikovalskega sejma“, na katerem udeleženci pojasnijo svoj proces in izmenjujejo vtise z obiskovalci. Skupina lahko organizira tudi dejavnost „glasovanje za svojo najljubšo stvaritev“, da bi pritegnila javnost.

- **Spletne platforme ali družbeni mediji za spodbujanje ozaveščenosti in**

rezultatov:

Rezultate delavnice je mogoče deliti tudi na spletu, da bi dosegli širše občinstvo in povečali ozaveščenost o trajnostnih praksah. Tukaj je nekaj možnih ukrepov:

- Objavite fotografije stvaritev s kratkimi napisi na družbenih medijih.
- Delite pred/po objavah, ki prikazujejo prvotni material in končni reciklirani predmet.
- Objavite kratke videoposnetke udeležencev, ki pojasnjujejo svojo idejo ali prikazujejo svoj ustvarjalni proces.
- Ustvarite poseben ključnik za dogodek, da združite objave in povečate prepoznavnost.
- Povabite udeležence, da delijo svoje stvaritve na svojih profilih in označite stran projekta.
- Post delavnica povzema na Facebooku, Instagramu in TikToku.
- Ustvarite mini-dokumentarni YouTube s poudarki in intervjuji

Cilj ni le proslaviti prizadevanja udeležencev, temveč tudi navdihniti druge člane skupnosti, da ponovno razmislijo o odpadkih in raziščejo ustvarjalni potencial recikliranja navzgor.

Faza 5: Viri in orodja

Fizični viri	Tehnična orodja	Človeški viri	Spremni dokumenti
Steklenice iz barov, restavracij in gospodinjstev.	Ročno orodje (rezalniki za steklenice, vrtalniki, brusilni bloki).	Trenerji, usposobljeni za rezanje stekla in upcycling.	Korak za korakom Podarjeni vodniki za rezanje in dekoriranje stekla.
Rezanje vbodov, orodja za točkovanje, brusni papir, svedri, vrv, barve, lepila.	Električna orodja (rotacijski brusilniki, stroji za jedkanje stekla, če so na voljo).	Prostovoljci in obrtniki (lokalni ustvarjalci, ekološki umetniki).	Plakati o dejstvih v zvezi z varnostjo in trajnostnostjo.
Varnostna oprema (rokavice, očala, predpasniki)	Ustvarjalna orodja (barva, vrv, lepila).	Nadzorniki za varnost.	Študije primerov uspešnih projektov upcycling stekla.
Dekorativni dodatki: LED luči, baze iz recikliranega lesa,	Dokumentacijska orodja (kamere, telefoni, stojala, razsvetljava).	Pospeševalci usklajevanja dejavnosti.	Predloge za dnevne rede

kompleti za jedkanje.			delavnic, obrazce za povratne informacije in obrazce za razmislek.
-----------------------	--	--	--

Gremo še dlje:

[Več kot 29 Awesome in Easy Bottle and Jar Crafts - Sezonske ideje, vključno z naslikanim dekorjem za noč čarovnic, spomladanskimi zajčki in darilnimi kozarci za počitnice – popolno za ponovno uporabo kuhinjskega stekla](#)

[Ustvarjalne ideje za recikliranje stekla - vključuje projekte DIY, kot so svetilke za steklenice, vaze in pohištvo iz starih steklenih predmetov](#)

[Priročnik za recikliranje: Lastnosti stekla in dejstva o recikliranju](#)

[Začetni vodnik za rezanje steklenic za upcycling - korak za korakom pri uporabi orodij za varno ustvarjanje očal, vaz in držal za sveče.](#)

[Upcycling Bottles into Useful Home Items – Praktični vodnik, ki prikazuje, kako se prazne steklenice lahko spremenijo v pujske, vaze, luči, vetrovne zvončke in še več – odličen za prikaz, kako lahko vsakdanji predmeti postanejo uporabni dekorativni predmeti.](#)

Elektronika

Faza 1: Priprava delavnic in zbiranje materialov

- **Podrobnosti o delavnici:**

Trajanje: 3 ure

Lokacija: Center skupnosti z mizami, stoli itd. Potreben je tudi dostop do električne energije/električnih vtičnic.

Udeleženci: 10–15 odraslih oseb

Seja se mora začeti z ledolomilcem, kjer vsak udeleženec deli en majhen elektronski element, ki ga ima doma in ki ne deluje več ali je neuporabljen. To bo pomagalo vzpostaviti odnos in uvesti temo ponovnega predstavljanja zavržene elektronike kot ustvarjalnega materiala.

- **Kartiranje lokalno razpoložljivih odpadnih materialov:**

Voditi udeležence k sodelovanju v majhnih skupinah, da bi ustvarili vizualni miselni zemljevid potencialnih lokalnih virov zavržene elektronike. Za izvajanje te dejavnosti:

- Zagotovite velike liste papirja ali belo tablo in spodbujajte učence, naj razmislijo o širokem naboru virov, kot so centri za recikliranje, kavarne za popravila, šole, ki nadgrajujejo svojo opremo IT, lokalna podjetja, ki nadomeščajo pisarniško elektroniko, in gospodinjske donacije.
- Kot moderator jih postavite z vprašanji o tem, kje bi lahko lokalno našli neuporabljeno elektroniko ali kdo bi lahko lokalno zamenjal elektronske predmete z novimi, na primer lokalna trgovina ali kavarna v prenovi itd.
- Povzemite ugotovitve na koncu in ustvarite en glavni seznam za prikaz v prostoru delavnice.

- **Kampanje sodelovanja skupnosti za spodbujanje donacij materialov, ki jih je mogoče ponovno uporabiti:**

Sodelujte z udeleženci pri oblikovanju preproste lokalne zbirke. Za izvajanje te dejavnosti:

Opreделите skupne prostore, kot so šole, knjižnice in športni klubi.

Ustvarite jasna, pozitivna sporočila za plakate, letake in družbene medije.

Spodbujajte udeležence, da delijo fotografije ali kratke videoposnetke, da pojasnijo projekt in motivirajo donacije.

- **Partnerstva z organizacijami, občinami ali nevladnimi organizacijami za pridobivanje materialov:**

Podpirati udeležence pri navajanju lokalnih skladišč za recikliranje, servisov, nevladnih organizacij in uradov za ravnanje z odpadki. Za izvedbo te dejavnosti lahko:

- Dodelite majhne skupine, da jih kontaktirate s kratkim, pripravljenim skriptom, ki pojasnjuje projekt.
- Pogovori o igranju vlog za izgradnjo zaupanja pred dejanskimi klici ali obiski.

Faza 2: Predstavitev in oblikovanje izdelkov

- **Uvodne delavnice o recikliranju in trajnosti:**

Začnite z razpravo o ogrevanju, da bi raziskali obstoječe znanje udeležencev o recikliranju v višje razrede in trajnostnosti.

Ko je začetna razprava končana, lahko nadaljujete tako, da prikažete različne zavržene elektrone, zbrane za delavnico, in prosite udeležence, da delijo, kje mislijo, da ti predmeti običajno končajo. Tukaj morate poudariti, kako se elektronika pogosto zavrže, tudi če je veliko delov še vedno mogoče ponovno uporabiti.

Nato lahko skupino usmerjate k razmisleku o okoljskih in družbenih koristih recikliranja z dodajanjem vrednosti, kot sta zmanjšanje odpadkov na odlagališčih in podpiranje lokalne ustvarjalnosti. Tukaj lahko tudi povabite udeležence, da delijo osebne zgodbe o predmetih, ki so jih popravili ali ponovno uporabili.

Zaključite tako, da svoje ideje povežete s cilji delavnice in opišete proces, ki mu bodo sledili pri oblikovanju in ustvarjanju lastnih upcycled izdelkov.

- **Ustvarjalne seje za zbiranje zamisli za ustvarjanje zamisli o recikliranju navzgor:**

Organizirajte udeležence v majhne skupine in pojasnite, da je cilj ustvariti čim več ustvarjalnih idej za ponovno uporabo delov iz stare elektrone.

Zagotovite papir, barvne označevalce in lepljive note, ki pomagajo vizualizirati ideje.

Začnite s petminutnim ustvarjanjem tihih idej, kjer udeleženci pišejo ali rišejo posamezne koncepte.

Nato skupine porabijo 15 minut za izmenjavo in združevanje teh idej v možne izdelke.

Spodbujajte tako funkcionalne kot umetniške koncepte, na primer obračanje vezij v stensko umetnost, uporabo starih žic za ustvarjanje skulptur ali pretvorbo zlomljenih računalniških ventilatorjev v dekorativne predmete.

Vsaka skupina izbere svoje tri najboljše ideje, ki jih predstavi celotni skupini.

Zabeležite vse predloge na skupni plošči ali digitalnem prostoru, da ustvarite skupni vir.

Dovolite 5 minut za povratne informacije in razmisleke o najbolj obetavnih konceptih, preden preidete na fazo oblikovanja.

- **Dejavnosti sooblikovanja:**

Vodite udeležence skozi praktično sejo, kjer raziskujejo, razvrščajo, ocenjujejo in oblikujejo z uporabo zbrane elektronike.

Začnite z uvedbo praks varnega ravnanja, ki prikazujejo, kako preveriti predmete za ostre robove, nevarne materiale ali skrite baterije.

Predstavite, kako prepoznati dele za večkratno uporabo, kot so vezja, gumbi, ožičenje, ventilatorji in ohišja, ter razložite, kako bi jih lahko vključili v ustvarjalne ali funkcionalne izdelke.

Navedite jasne primere uporabe sestavnih delov, kot so obračanje plošč vezij v nakit ali umetnine, preoblikovanje starih kablov v košare ali sprememba namena ohišij za shranjevanje ali dekoracijo.

Udeležencem naročite, naj predmete skrbno razvrstijo v tri skupine:

- Varno in pripravljeno za uporabo
- Potreben je popravilo
- Neuporabno za recikliranje.

Spodbujajte odprto razpravo o tem, zakaj nekateri predmeti spadajo v vsako kategorijo, in o vplivu različnih možnosti odstranjevanja na okolje.

Nato, da bi pospešili proces, morate uvesti skiciranje in brainstorming tehnike, ki udeležencem pomagajo načrtovati svoje projekte upcycling.

Pojasnite, kako ustvariti grobe skice, ki prikazujejo zasnovo iz različnih zornih kotov in kako zabeležiti zahtevane dele in materiale.

Spodbujajte udeležence, da kritično razmišljajo o tem, kako njihove stvaritve uravnovežijo videz, funkcionalnost in okoljske koristi.

Skupine morajo nato ustvariti več hitrih skic, razpravljati o idejah in primerjati možnosti, preden izberejo en koncept za nadaljnji razvoj.

Podpirajte jih pri združevanju idej, kjer je to mogoče, in poudarjanju ustvarjalnega razmišljanja.

Ko izberete koncept, vodite udeležence skozi izdelavo preprostih prototipov z uporabo osnovnih materialov, kot so karton, trak, glina in varni elektronski deli.

Med sejo poudarjajte timsko delo in konstruktivne povratne informacije.

- Spodbujajte skupine, da preizkusijo svoje prototipe, prepoznajo težave in po potrebi uvedejo spremembe.

- Sprehodite se okoli, da opazujete napredek, odgovarjate na vprašanja in zagotovite, da se upoštevajo varnostne prakse.

Zaključite s skupinsko razpravo, v kateri vsaka ekipa razmišlja o izzivih, s katerimi se sooča, najdenih rešitvah in sprejetih odločitvah o tem, kateri prototipi imajo največ potenciala za nadaljnji razvoj v naslednji fazi.

Cilj dejavnosti	<ul style="list-style-type: none"> - Varno prepoznavanje in priprava elektronskih delov za večkratno uporabo - Razviti in ovrednotiti kreativne, praktične koncepte oblikovanja - Zgradite spretnosti za sodelovanje in reševanje težav v skupinah
Potrebni materiali:	Zbrana elektronika, varnostna oprema, papir, označevalci, trak, karton, glina, ročno orodje in posode za recikliranje
Korak za korakom:	<p>1 – Razvrščanje in varnost: Začnite z jasnim prikazom postopkov varnega ravnanja, ki pojasnjujejo, kako preveriti elektroniko za ostre robove, nevarne sestavne dele ali skrite baterije. Udeležencem pokažite, kako elemente razdeliti v tri skupine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Varno in uporabno • Potreben je popravilo • Neuporabno za recikliranje. <p>Spodbujati razpravo o potencialu vsakega predmeta in o tem, kako je mogoče zavržene dele ponovno uporabiti ali odgovorno odstraniti.</p> <p>2 – identifikacija sestavnih delov: Vodite udeležence skozi prepoznavanje skupnih elektronskih delov, kot so vezja, žice, gumbi, ventilatorji in ohišja. Pojasnite njihove tipične uporabe in razpravljajte o idejah za ustvarjalno ponovno uporabo. Omogočite udeležencem varno ravnanje z deli, medtem ko izpostavljate primere, katere komponente so najbolj primerne za funkcionalne projekte v primerjavi z dekorativnimi.</p> <p>3 – Raziskovanje navdiha: Pokažite slike ali fizične primere upcycled elektronike za spodbujanje ustvarjalnosti. Razpravljajte o tem, kako je mogoče kombinirati obliko in funkcijo, na primer z uporabo vezij za umetniška dela ali spreminjanjem starih kablov v praktične gospodinjske predmete. Spodbujajte udeležence, naj razmislijo o potrebah skupnosti in o tem, kako bi lahko njihova zasnova imela pozitiven lokalni učinek.</p>

	<p>4 – Skiciranje zamisli: Prosrite udeležence, da posamezno skicirajo številne koncepte z uporabo papirja in označevalcev. Ko udeleženci delijo svoje skice v svoji skupini, izberejo dve ali tri močne ideje za nadaljnji razvoj. Opomnite jih, naj pri oblikovanju upoštevajo estetsko privlačnost, uporabnost in okoljsko vrednost.</p> <p>5 – Načrtovanje prototipov: Pred gradnjo morajo skupine načrtovati korake, potrebne za sestavljanje svojega izdelka. Navajajo potrebne dele, dodatne materiale in osnovna orodja. Ta faza priprave jim pomaga pri učinkovitem in varnem delu med gradnjo.</p> <p>6 – ustvarjanje prototipa: Skupine ustvarjajo grobe modele z uporabo varnih elektronskih delov, kartona, traku in drugih osnovnih materialov. V tem koraku morate poudariti hitro eksperimentiranje in ne popolnost, saj bodo skupine upočasnile svoj napredek, če bodo poskušale najti popolnost. Opomnite jih, da je to le prototip. Redno preverjajte, ali se upoštevajo varnostna pravila, in udeležence spodbujajte, naj v primeru izzivov poskusijo različne pristope.</p> <p>7 – Predstavitev in razmislek: Skupine predstavijo svoje prototipe večji skupini, pri čemer pojasnijo svoje odločitve glede zasnove, izzive, s katerimi se soočajo, in kako bi lahko izdelek izboljšali. Po vseh predstavitvah bi morali omogočiti zaključno razpravo o razširjanju zamisli za širšo uporabo in razmisliti o tem, kaj smo se naučili med postopkom.</p>
--	---

Faza 3: Oblikovanje in izvedba delavnice

- Uporaba varnih skupnih orodij:

Začnite z uvedbo nabora orodij, ki jih bodo udeleženci uporabljali med sejo, vključno z osnovnim ročnim orodjem, kot so klešče, izvijači in žični rezalniki, ter skupno opremo, kot so vrtalniki, pištole za vroče lepilo in spajkalniki, če so na voljo.

Vsako orodje predstavite počasi in jasno, tako da pokažete njegovo funkcijo, pravičen oprijem in pravičen način ravnanja z njim in shranjevanja, ko ni v uporabi.

Poudarite pomen nošenja varnostne opreme, kot so rokavice, očala in predpasniki, da preprečite poškodbe.

Nato razdelite udeležence v manjše skupine in jim omogočite, da uporabljajo orodja na nebitvenih materialih, preden začnejo delati na svojih projektih. Ta vadba pomaga graditi zaupanje in zagotavlja, da vsi razumejo varno delovanje

vsakega orodja. Udeležence opozorite, naj ohranijo čist in organiziran delovni prostor ter orodja na določenih območjih, ko bodo dokončana, da se preprečijo nesreče.

Spodbujati sodelovanje z dodelitvijo „nadzornika varnosti“ v vsaki skupini, ki preverja, ali se upoštevajo varnostna pravila, in pomaga upravljati souporabo orodij.

- Med aktivnostjo se premikajte med skupinami, da opazujete tehniko, ponudite povratne informacije in okrepite varne prakse.
- Uporabite vizualne pozive, kot so plakati ali laminirane kartice z navodili, nameščene v bližini delovnih postaj, kot stalne opomnike.
- Zaključite sejo o varnosti tako, da skupaj pregledate ključne točke in obravnavate morebitna vprašanja, preden preidete na praktično ustvarjanje.

- **Hands-on ustvarjanje upcycled predmetov:**

Ko so udeleženci samozavestni pri uporabi orodij, jih vodite v ustvarjalno fazo upcycling elektrone. Začnite s ponovnim pregledom modelov in prototipov, ki so bili razviti prej, in spodbujajte vsako skupino, da izpopolni svoj izbrani koncept.

- Navedite vrsto primerov, ki navdihujejo ustvarjalnost, kot so spreminjanje računalniških tipkovnic v stensko umetnost, uporaba tiskanih vezij za ustvarjanje edinstvenega nakita, spreminjanje namena ventilatorjev in kablov v organizatorje majhnih miz ali preoblikovanje zlomljenih zvočnikov v sadilnike ali svetilke.
- Spodbujajte udeležence, da razmišljajo onkraj funkcije in raziskujejo umetniško izražanje. Na primer, stare ohišja pametnih telefonov lahko postanejo dekorativni okvirji, medtem ko se nepovezane žice lahko oblikujejo v abstraktne skulpture ali tkane v košare.
- Udeležence opozorite, da je cilj združiti praktično ponovno uporabo z domiselnim oblikovanjem, zaradi česar je vsaka stvaritev uporabna in smiselna.

Ko skupine začnejo graditi svoje končne dele, krožijo, da ponudijo smernice in podporo pri reševanju težav.

- Poudarite kakovost in pozornost do podrobnosti, hkrati pa ohranite sproščeno, sodelovalno okolje.
- Omogočite čas za testiranje in prilagajanje elementov ter udeležence spodbudite, da si med seboj delijo izzive in rešitve.

Zaključite s kratkim galerijskim sprehodom, na katerem udeleženci predstavijo svoje stvaritve, proslavijo prizadevanja drug drugega in razpravljajo o možnih načinih prodaje, darovanja ali prikazovanja teh izdelkov za ozaveščanje o elektronskih odpadkih in ustvarjalni trajnostnosti.

Faza 4: Dokumentiranje in izmenjava

- **Foto in video dokumentacija dejavnosti in izdelkov:**
  - Prosite udeležence, naj dokumentirajo proces preoblikovanja, od zavržene elektronike do končnih predmetov, z uporabo telefonov ali kamer.
  - Zajemite bližnje posnetke komponent, praktičnega dela in končnih stvaritev.
  - Zavrtite vloge, tako da vsakdo prispeva k ustvarjanju vizualne zgodbe delavnice.

- **Razstave, sejmi ali vitrine za prikaz končnih recikliranih izdelkov:**
  - Gostite razstavo „Tech to Treasure“ v občinskem centru ali lokalni knjižnici.
  - Prikazovanje elementov skupaj s fotografijami pred in po, ki prikazujejo njihovo potovanje
  - Vključite kratke opise uporabljenih materialov in zgodbo za vsakim
  - Povabite družine, lokalna podjetja in okoljske skupine, da se udeležijo.

- **Spletne platforme ali družbeni mediji za spodbujanje ozaveščenosti in rezultatov.**
  - Sprožite izziv na družbenih medijih in spodbudite druge, da delijo svoje zamisli o recikliranju v višjem cenovnem razredu.
  - Post transformacijski koluti, ki prikazujejo staro elektroniko, ki postajajo novi izdelki.
  - Značilni so intervjuji z udeleženci in fotografski vodniki po korakih.
  - Uporabite edinstven hashtag, kot je #ReimagineTech, da povežete objave in ustvarite prepoznavnost.

Faza 5: Viri in orodja

Fizični viri	Tehnična orodja	Človeški viri	Spremni dokumenti
Dostopen, varen in vključujoč prostor za delavnice z mizami, električnimi vtičnicami in dobro razsvetljava	Ročno orodje: izvijači, klešče, žični rezalniki, precizna orodja za razstavljanje elektronike	Trenerji z izkušnjami pri nadgradnji elektronike in varnem ravnanju s sestavnimi deli	Navodila po korakih za varno razstavljanje elektronike

Podarjena ali predelana elektronika (telefoni, tipkovnice, zvočniki, kabli, majhne naprave)	Skupna električna orodja: vrtalniki, spajkalniki, toplotne pištrole, lepilne pištrole (s strogim varnostnim nadzorom)	Prostovoljci ali mentorji lokalne kavarne za popravila, ki predstavijo tehnike in zagotovijo smernice	Vizualni varnostni plakati za uporabo orodja in ravnanje z elektroniko
Posode za sortiranje delov v varne/uporabne, popravljive in neuporabne za recikliranje	Ustvarjalna orodja: lepila, barve, šablone, označevalci, glina in osnovna programska oprema za oblikovanje (neobvezno)	Skupinski moderatorji za usklajevanje dejavnosti, nadzor varnosti in podpora učenju	Predloge za skiciranje izdelkov, izdelavo prototipov in načrtovanje oblikovanja
Varnostna oprema: rokavice, očala, maske, predpasniki	Oprema za dokumentacijo: pametni telefoni, kamere, stojala za snemanje slik in videoposnetkov	Koordinatorji Skupnosti za povezovanje z donatorji, partnerji in predstavitvenimi prizorišči	Študije primerov uspešnih projektov upcycling elektronike in ustvarjalnih idej za ponovno uporabo
Organizirane skladiščne police ali koši za sortirane sestavne dele in dokončane projekte	Električni trakovi in podaljški za varno podporo več postajam	Osebe za podporo dostopnosti za pomoč udeležencem s posebnimi potrebami	Kontrolni sezname za zbiranje, razvrščanje in sledenje donacij

Gremo še dlje:

[Restart Project – Community Repair and UpcyclingA hub for learning how to repair and repurpose electronics, with guides, tips, and community repair event information \(Projekt ponovnega zagona – Popravilo skupnosti in upcikliranjeVozlišče za učenje o popravilu in spremembi namena elektronike z vodniki, nasveti in informacijami o dogodku popravila skupnosti\).](#)

[iFixit – Priročniki in vadnice za popravila. Podrobna, brezplačna navodila po korakih za varno razstavljanje in popravilo široke palete elektronike, vključno s telefoni, računalniki in gospodinjskimi pripomočki.](#)

[Forum OEE0 – Krožni elektronski viri Informacije o ustreznem ravnanju z elektronskimi odpadki, pobudah za recikliranje in inovativnih praksah ponovne uporabe po vsej Evropi.](#)

[YouTube Video – DIY Electronics Upcycling \(v angleščini\). Ta video spodbuja ljudi, da ne zavržejo svoje pokvarjene tehnologije, temveč jo spremenijo v umetnost.](#)

Vrednotenje, valorizacija in nadaljnje spremljanje

1. Merila za ocenjevanje se določijo pred začetkom delavnice.

Znanje	Znanja in spretnosti	Okoljska ozaveščenost	Ustvarjalnost & inovacije
Ali udeleženci zdaj razumejo načela recikliranja navzgor, sortiranje odpadkov in tehnike za posamezne materiale?	Ali lahko varno rokujejo z orodji, izbirajo ustrezne materiale in izdelujejo funkcionalne/ustvarjalne predmete?	Ali so bolj ozaveščeni o zmanjševanju odpadkov in trajnostnih praksah?	Ali so uporabili izvirne ideje v svojih modelih?

2. Opazovanje med delavnicami (udeležba udeležencev, timsko delo, reševanje težav in varna uporaba orodij, ocena kakovosti in funkcionalnosti končnih recikliranih izdelkov).
3. povratne informacije udeležencev (razdelite kratko anketo s kvantitativnimi vprašanji (ocene od 1 do 5) in kvalitativnimi vprašanji (odprte pripombe).
4. Vpliv na okolje (količina odpadkov, preusmerjenih z odlagališč (teža ali prostornina uporabljenih materialov), število proizvedenih predmetov v primerjavi z razpoložljivimi materiali, možnost ponovne uporabe ali dolga življenjska doba ustvarjenih predmetov).

Sklepna ugotovitev

Namen delavnic UPNOWASTE, opisanih v teh smernicah, je opolnomočiti in okrepiti dožemanje vseh udeležencev za ustvarjalno recikliranje najrazličnejših materialov, vključno s kovinami, lesom, plastiko, papirjem, tekstilom, steklom in elektroniko. Poudarek je na krepitvi okoljske ozaveščenosti, spodbujanju praktičnega učenja in spodbujanju sodelovanja skupnosti s sodelovalnimi dejavnostmi, ki odpadke spreminjajo v uporabne in umetniške predmete.

Vsaka delavnica sledi petim fazam, ki se začnejo s pripravo in zbiranjem materialov, oblikovanjem izdelkov, izvajanjem ustvarjalnih sej, dokumentiranjem in deljenjem virov ter ocenjevanjem rezultatov. Delavnice na splošno pripravljajo individualno in kolektivno odgovornost za trajnostnost in inovativne prakse recikliranja ter zagotavljajo okvir za podporo vseživljenjskemu učenju in dejavnemu sodelovanju v okoljskih pobudah.

Te delavnice imajo velik potencial ponovljivosti, saj jih je mogoče prilagoditi različnim ciljnim skupinam in različnim namenom. Izobraževalci lahko sledijo navedbam, podanim v fazah, hkrati pa dejavnosti obogatijo z novimi elementi in prilagodijo cilje svojemu ciljnemu občinstvu. Delavnice upcyclinga lahko na primer služijo kot orodje za socialno vključevanje in integracijo, krepitev kompetenc med marginaliziranimi skupinami ali izboljšanje mehkih veščin udeležencev.

Praktična uporaba bi lahko bila organizacija delavnic upcycling za migrantke, ki se zanimajo za razvoj malih podjetij na podlagi recikliranih in/ali upcycled obrti. Take dejavnosti spodbujajo prenos edinstvenega znanja in gospodarsko avtonomijo.

Nazadnje, ključna razsežnost programa UPNOWASTE je razširjanje in spodbujanje rezultatov delavnic. Razstave, javni dogodki in kampanje v družbenih medijih ne le ozaveščajo o trajnostnih praksah, temveč tudi opolnomočijo udeležence z zagotavljanjem prepoznavnosti njihove ustvarjalnosti in odpornosti.

Skratka, delavnice UPNOWASTE predstavljajo dinamičen in prilagodljiv model, ki povezuje okoljsko izobraževanje, socialno vključenost in opolnomočenje. Z združevanjem ustvarjalnosti in trajnostnosti navdihujejo posameznike in skupnosti, da prevzamejo dejavno vlogo pri oblikovanju bolj zelene, pravičnejše in bolj vključujoče prihodnosti.

Priloga

Obrazec za izdajo fotografij in videoposnetkov

Spodaj podpisani [imeudeleženca] dovoljujem [imeorganizacije], da med delavnicami in dogodki UPNOWASTE posname fotografije, videoposnetke in/ali zvočne posnetke mene.

[Imeorganizacije] pooblašчам za uporabo, razmnoževanje in/ali objavo teh gradiv v tiskani, digitalni in/ali elektronski obliki za namene, ki med drugim vključujejo:

- Promocijsko gradivo (brošure, letaki itd.)
- Družbeni mediji (npr. Facebook, Instagram, YouTube)
- Spletne strani
- Sporočila za javnost
- Izobraževalno gradivo ali gradivo za usposabljanje

Razumem naslednje:

- Moje sodelovanje je prostovoljno.
- Ne bom prejel nadomestila za uporabo moje podobe, glasu ali podobnosti.
- Ti materiali se lahko uporabljajo brez geografskih ali časovnih omejitev.

Podpis:

Datum:

Dodajte logotip svoje organizacije

UPNOWASTE

UPcycling: New life for Old items to reduce WASTE

Centro Internazionale Di Educazione Permanente
Università delle
LIBERETÀ DEL F.V.G.-ETS

TREBAG
Intellectual Property- and Project Manager Ltd.

unofficial.
Media & Training

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.
Project No: 2024-1-IT02-KA220-ADU-000247726

